

Blanka Konopka

Podręcznik języka polskiego dla środowisk rosyjskojęzycznych

część pierwsza

„Gdy żyje język ojczysty,
żyje też jego naród”

Учебник польского языка

первая часть

„Если живёт родной язык,
то живёт также его народ”

Spis treści – Содержание

Słowo wstępne / Предисловие	7
Ćwiczenia w pisaniu i czytaniu / Упражнения в письме и чтении	9
Co to jest? – lekcja pierwsza / 1-й урок	37
Czy to jest twoja rodzina? – lekcja druga / 2-й урок	44
Czy to są dzieci państwa Milewskich? – lekcja trzecia / 3-й урок	51
Jak się nazywasz? – lekcja czwarta / 4-й урок	61
Jak masz na imię? – lekcja piąta / 5-й урок	69
Test kontrolny I / Контрольный тест I	
Ile masz lat? – lekcja szósta / 6-й урок	79
Gdzie mieszkasz? – lekcja siódma / 7-й урок	88
Kim jesteś? Jakiej jesteś narodowości? – lekcja ósma / 8-й урок	100
Jaki masz zawód? – lekcja dziewiąta / 9-й урок	113
Gdzie pracujesz? – lekcja dziesiąta / 10-й урок	124
Test kontrolny II / Контрольный тест II	
Do jakiej szkoły chodzisz? – lekcja jedenasta / 11-й урок	137
Na jakiej uczelni studiujesz? – lekcja dwunasta / 12-й урок	146
Kiedy się urodziłeś? – lekcja trzynasta / 13-й урок	157
Co będziesz robić jutro? – lekcja czternasta / 14-й урок	171
Czy przyjedziecie do nas na święta? – lekcja piętnasta / 15-й урок	188
Test kontrolny III / Контрольный тест III	
Klucz do ćwiczeń / Ключ к упражнениям	206
Słownik polsko-rosyjski / Польско-русский словарь	221
Tablice grammatyczne – czasowniki / Грамматические таблицы – глагол ... III str. обл.	

Упражнения в письме и чтении*

ĆWICZENIA W PISANIU I CZYTANIU

Польский алфавит
ALFABET POLSKI

A, a; <i>Ą, ą</i> [a]*	N, n; <i>Ń, ń</i> [n]
ą; <i>Ą</i> [o']	Ń, ń; <i>Ń, ń</i> [нь]
B, b; <i>B, b</i> [b]	O, o; <i>Ó, ó</i> [o]
C, c; <i>C, c</i> [ц]	Ó, ó; <i>Ó, ó</i> [у]
Ć, ć; <i>Ć, ć</i> [чь]	P, p; <i>P, p</i> [п]
D, d; <i>D, d</i> [д]	R, r; <i>R, r</i> [р]
E, e; <i>E, e</i> [э]	S, s; <i>S, s</i> [с]
ę; <i>ę</i> [ɔ']	Ś, ś; <i>Ś, ś</i> [шь]
F, f; <i>F, f</i> [ф]	T, t; <i>T, t</i> [т]
G, g; <i>G, g</i> [г]	U, u; <i>U, u</i> [у]
H, h; <i>H, h</i> [х]	V, v; <i>V, v</i> [в]
I, i; <i>I, i</i> [и]	W, w; <i>W, w</i> [в]
J, j; <i>J, j</i> [й]	X, x; <i>X, x</i> [кс]
K, k; <i>K, k</i> [к]	Y, y; <i>Y, y</i> [ы]
L, l; <i>L, l</i> [ль]	Z, z; <i>Z, z</i> [з]
Ł, ł; <i>Ł, ł</i> [л]	Ż, ż; <i>Ż, ż</i> [жь]
M, m; <i>M, m</i> [м]	Ź, ź; <i>Ź, ź</i> [ж]

* В квадратных скобках обозначается произношение.

печатное
слово

так
читаем

так
пишем

место для упражнений

ja [я] *ja, ja, ja*

ty [ты] *ty, ty*

on [он] *on*

ona [она] *ona*

ono [оно] *ono*

my [мы] *my*

wy [вы] *wy*

oni [они] *oni*

one [оно] *one*

za [за] *za*

na [на] *na*

po [по] *po*

dwa [два] *dwa*

sto [сто] *sto*

dom [дом] *dom*

Polska [польска] *Polska*

! **внимание:** красным жирным шрифтом обозначаем здесь ударный слог (место ударения).

Ударение в польском языке падает на предпоследний слог.

nos [нос] *nos*,

ser [сэр] *ser*,

syn [сын] *syn*,

brat [брат] *brat*,

mama [мама] *mama*,

matka [матка] *matka*,

tata [тата] *tata*,

tort [торт] *tort*,

krem [крем] *krem*,

kawa [кава] *kawa*,

woda [вода] *woda*,

piwo [пиво] *piwo*,

ryby [рыбы] *ryby*,

usta [уста] *usta*,

wiza [виза] *wiza*,

kino [кино] *kino*,

temat [тэма́т] *temat*,

trawa [трава] *trawa*,

wrona [врона] *wrona*,

kiosk [киоск] *kiosk*,

teatr [тэатр] *teatr.*

opera [опэра] *opera.*

ulica [улиця] *ulica*

pasta [паста] *pasta.*

gazeta [газета] *gazeta.*

apteka [аптека] *apteka.*

kurtka [куртка] *kurtka.*

palto [пальто] *palto.*

pogoda [погода] *pogoda.*

granica [граница] *granica.*

benzyna [бензина] *benzyna.*

kapusta [капуста] *kapusta.*

kompot [компот] *kompot.*

radio [радио] *radio.*

magnetofon [магнитофон] *magnetofon.*

komputer [компютэр] *komputer.*

tramwaj [трамвай] *tramwaj.*

fizyka [физика] *fizyka.*

matematyka [математика] *matematyka.*

medycyna [медицина] *medycyna.*

konferencja [конфэрэнцыя] *konferencja*

organizacja [організацыя] *organizacja*

demokracja [дэмакратыя] *demokracja*

integracja [інтэграцыя] *integracja*

definicja [дэфініцыя] *definicja*

koalicja [коаліцыя] *koalicja*

lampa [ламп] *lampa*

laska [лазка] *laska*

lata [лаці] *lata*

lampa [ламп] *lampa*

slawa [слава] *slawa*

paliki [палікі] *paliki*

slownik [словнік] *slownik*

balcon [балкон] *balcon*

delata [дэліта] *delata*

Polak [поліак] *Polak*

holo [холо] *holo*

biologia [біялогія] *biologia*

głowa [глова] *głowa*

matka [маці] *matka*

igła [ігла] *igła*

bla [бла] [bla]

body [боды] [body]

plan [план] [plan]

biel [білі] [biel]

nielo [ніло] [nielo]

problem [проблем] [problem]

kolory [калары] [kolory]

telefon [тэлефон] [telefon]

zamiat [заміят] [zamiat]

biologia [біялогія] [biologia]

telefon [тэлефон] [telefon]

komputer [кампутар] [komputer]

elektronika [электроніка] [elektronika]

l

l - это средний звук между [ль] и [л], он не является таким мягким как [ль], но вместе с тем не является и твёрдым; он образуется при плоской спинке языка; здесь условно будем его записывать [ль].

dla [дльа] *dla*

lody [льоды] *lody*

plan [пльан] *plan*

bilet [бильэт] *bilet*

mleko [мльэко] *mleko*

problem [пробльэм] *problem*

kotlety [котльэты] *kotlety*

telefon [тэльэфон] *telefon*

samolot [самольот] *samolot*

biologia [биольогя] *biologia*

telewizor [тэльэвизор] *telewizor*

kalkulator [калькульатор] *kalkulator*

lokomotywa [льокомотыва] *lokomotywa*

elektronika [эльэктроника] *elektronika*

l - ł

l – pronounced harder than [ль]
 ł – corresponds to the Russian „л”, but pronounced as a syllable [y],
 for example as in the word Kokshetaу, in the Polish word autobus.

las [льас] *las*

lusu [лысы] *lusu*

lato [лято] *lato*

lorata [лопата] *lorata*

logika [льогика] *logika*

lapa [лапа] *lapa*

lampa [лямпа] *lampa*

słowo [слово] *słowa*

polski [польски] *polski*

słownik [словник] *słownik*

balkon [балькон] *balkon*

salata [салата] *salata*

Polak [поляк] *Polak*

złoto [злото] *złota*

blondyn [блондын] *blondyn*

głowa [глова] *głowa*

meble [мебльэ] *meble*

igła [игла] *igła*

ni – Ń

ni [ni]

ń [ń]

niebo [небо] *niebo*,koń [конь] *koń*,konie [коне] *konie*,kamień [камень] *kamień*,kamienie [камение] *kamienie*,słóń [слонь] *słóń*,rani [рани] *rani*,słóńce [слоньце] *słóńce*,koniec [конец] *koniec*,dwa konie [два коня] *dwa konie*,sanie [сане] *sanie*,dłóń [длонь] *dłóń*,dłonie [длоне] *dłonie*,płomień [пламень] *płomień*,płomienie [плөмөне] *płomienie*,kolonia [кольоня] *kolonia*,Poznań [познань] *Poznań*,Gdańsk [гданьск] *Gdańsk*,

ch – h

Две буквы, один звук, как русский [x].
 ! **Внимание:** часто букве **ch** в русском соответствует **х**,
 а букве **h** – иногда русское **г**.

- chleby [хлѐбы] *chleby*
- hymn [хы́мн] *hymn*
- chata [хѐтѧ] *chata*
- hotel [хотѐль] *hotel*
- ucho [ухо] *ucho*
- halo [хальо] *halo*
- mucha [муха] *mucha*
- humor [хумор] *humor*
- chlodny [хлѡдны] *chlodny*
- horyzont [хорызонѧ] *horyzont*
- chemia [хѐмя] *chemia*
- historia [хистѡрѧ] *historia*
- choroba [хорѡба] *choroba*
- herbata [хѐрѧтѧ] *herbata*
- Michał [михѧу] *Michał*
- Halina [халина] *Halina*
- Chiny [хины] *Chiny*
- Holandia [хольѧндѧ] *Holandia*

u – ó

! Увага: Две буквы, один звук, как русский [y].
 Часто букве **ó** в русском соответствует **o**,
 а букве **u** – иногда русское **y**, проверьте:

ucho [ухо] *ucho*

sól [соль] *sól*

zupa [зупа] *zupa*

stół [студ] *stół*

pusty [пусты] *pusty*

półka [пулка] *półka*

kura [кура] *kura*

królik [крулик] *królik*

trudny [трудны] *trudny*

góra [гура] *góra*

kurtka [куртка] *kurtka*

krótki [крутки] *krótki*

biuro [буоро] *biuro*

pióro [пуро] *pióro*

mucha [муха] *mucha*

mój [муѐ] *mój*

mur [мур] *mur*

córka [цурка] *córka*

cukier [цукер] *cukier*

ci – ć

ci – pronounced as Russian [чи] – always with a hardening sign (hardening sign)

ć – pronounced [чь], noticeably softer than [ч] – [ц] and therefore always without

cień [чень] *cień*

ćma [чьма] *ćma*

karcie [карце] *karcie*

mieć [мечь] *mieć*

bracia [браця] *bracia*

brać [брачь] *brać*

mysie [мыче] *mysie*

myć [мычь] *myć*

picie [пиче] *picie*

pić [пичь] *pić*

lokcie [локче] *lokcie*

łokieć [локечь] *łokieć*

raznokcie [пазночке] *raznokcie*

raznokcieć [пазнокечь] *raznokcieć*

ciemno [чемно] *ciemno*

ciemnieć [чемнечь] *ciemnieć*

bosian [бочян] *bosian*

być [бычь] *być*

Ciechocinek [чехочинэк] *Ciechocinek*

CZ

произношение начинается с элемента звука [т] и плавно переходит в [ш] → [ʃ]

czajnik ['шайник] *czajnik*

czarna ['шарна] *czarna*

czytać ['шытачь] *czytać*

czysto ['шысто] *czysto*

cztery ['штэры] *cztery*

czapka ['шэпка] *czapka*

poczta [п'ошчэ] *poczta*

wnuczka [вну'шкэ] *wnuczka*

klucz [кльу'ш] *klucz*

mecz [мэ'ш] *mecz*

czzerwony ['шэрвоны] *czzerwony*

czekać ['шэкачь] *czekać*

czosnek ['шоснэк] *czosnek*

czekolada ['шэколь'ада] *czekolada*

zapalniczka [запальн'шкэ] *zapalniczka*

kosmetyczka [косметы'шкэ] *kosmetyczka*

si – ś

ś – pronounced as soft [sh], as in the word *szczęście*;

si – [shy]

siano [shyano] *siano*,

ślępy [shlyepy] *ślępy*,

sierp [shyerp] *sierp*,

śmiech [shymekh] *śmiech*,

siedem [shyedem] *siedem*,

śmietana [shymetana] *śmietana*,

siostra [shyostra] *siostra*,

środa [shyroda] *środa*,

Basia [basya] *Basia*,

Białoruś [bialorusz] *Białoruś*,

gość [goshch] *gość*,

Gosia [goshya] *Gosia*,

kość [koshch] *kość*,

Krysia [krasya] *Krysia*,

złość [zloshch] *złość*,

Zosia [zoshya] *Zosia*,

wieść [veshch] *wieść*,

Wiesiek [vesh'ek] *Wiesiek*,

SZ

sz - соответствует букве ш и произносится [ш]

szkola [школа] *szkola*szyszka [шышка] *szyszka*szosa [шоса] *szosa*szary [шары] *szary*maszyna [машына] *maszyna*poduszka [подушка] *poduszka*paszport [пашпорт] *paszport*Warszawa [варшава] *Warszawa*

SZ - ś - si

wasz [ваш] *wasz*wieś [вешь] *wieś*kisiel [кишель] *kisiel*Zbyszek [збышэк] *Zbyszek*wiśnia [вишня] *wiśnia*wisieć [вишьечь] *wisieć*grosz [грош] *grosz*piersь [першь] *piersь*piersi [першьи] *piersi*

zi – ź

zi – произносится как мягкое [жы], напр. как в слове *drożki* (только короче);
 ź – произносится как мягкий [жь]

zielony [жьельоны] *zielony*,

źle [жьльэ] *źle*,

ziemia [жьэмя] *ziemia*,

źrenica [жьрэнца] *źrenica*,

zima [жьима] *zima*,

źrebak [жьрѣбак] *źrebak*,

pożiom [польшом] *pożiom*,

groźny [грольшны] *groźny*,

podziemny [поджьэмна] *podziemny*,

mroźny [мрольшны] *mroźny*.

ż – rz

ż, rz – две буквы, один звук, который произносится [ж] (часто букве *rz* соответствует в русском языке *р*).

żywy [жьвы] *żywy*,

rzeka [жька] *rzeka*,

żaba [жьба] *żaba*,

żerka [жьрка] *żerka*,

żona [жьона] *żona*,

rzecz [жьш] *rzecz*,

noże [ножьэ] *noże*,

talerze [тальжьэ] *talerze*,

może [можэ] *może*,

morze [можэ] *morze*,

zi - ź - ż - rz

wozić [wożyc^h] *wozić*woźny [wożny] *woźny*łyżwy [łyżwy] *łyżwy*korzeń [kożeń] *korzeń*poziomka [pożo^mka] *poziomka*róžno [pużno] *róžno*beżowy [bożowy] *beżowy*marzec [mażec] *marzec*kozi [kożny] *kozi*kuźnia [kużny] *kuźnia*masaż [masaż] *masaż*piekarze [pekaż] *piekarze*poziomo [pożo^mo] *poziomo*pożar [pożar] *pożar*burza [buża] *burza*ziarno [żarno] *ziarno*źródło [żrudło] *źródło*życie [życie] *życie*Rzeczpospolita Polska [ży'pno^spo^lita po^lska] *Rzeczpospolita Polska**nie*

Другие звуки dz

dz - одновременно произносятся звуки [d] и [z], т.е. [dz]

[dz] (одновременно произносятся звуки [d] и [z])

dzwon [дзвон] *dzwon*,

dzwonek [дзвонек] *dzwonek*,

dzwonić [дзвоничь] *dzwonić*,

dzbanek [дзбанек] *dzbanek*,

jedzenie [едзение] *jedzenie*,

chodzenie [ходзение] *chodzenie*,

rodzenie [родзение] *rodzenie*,

widzenie [видзение] *widzenie*,

dzi – dź

dzi - одновременно произносятся мягкие звуки [dʲ] и [ʒɨnʲ], т.е. [дзьинʲ]

dź - одновременно произносятся мягкие звуки [dʲ] и [ʒɨ], т.е. [дзь]

dzień [дзьень] *dzień*,

dzieci [дзьчи] *dzieci*,

dziadek [дзьадэк] *dziadek*,

rodzice [родзьичи] *rodzice*,

rodzina [родзьина] *rodzina*,

gdzie [гдьэ] *gdzie*,

dźwigi [дзьвиги] *dźwigi*,

dźwignia [дзьвигня] *dźwignia*,

Dźwina [дзьвина] *Dźwina*,

drz – dż

drz -	} - pronounced alike: [дж]
dż -	

drzewo [дрэво] *drzewa*,dżem [джем] *dżem*,drzwi [дзви] *drzwi*,dżinsy [джинсы] *dżinsy*,drzemać [дрёмач] *drzemać*,dżentelmen [джентельмен] *dżentelmen*,drzemka [дрёмка] *drzemka*,drożdże [дрождзэ] *drożdże*,drzeworyt [дрэворыт] *drzeworyt*,dżuma [джума] *dżuma*,drzewny [дрэвны] *drzewny*,dżungla [джунгля] *dżungla*,modrzewie [модрэвэ] *modrzewie*,odjeżdżać [одъезджач] *odjeżdżać*,drzeć [дрэч] *drzeć*,drzazga [дрэзга] *drzazga*,

Другие буквосочетания с rz

brz [бж]

brzoza [бжоза] *brzoza*

brzegi [бжэги] *brzegi*

dobrze [добжэ] *dobrze*

olbrzym [ольбжым] *olbrzym*

brzmić [бжмечь] *brzmić*

brzmienie [бжмене] *brzmienie*

nabrzeże [набжэжэ] *nabrzeże*

grz [гж]

grzyby [гжыбы] *grzyby*

grzać [гжачь] *grzać*

grzałka [гжалка] *grzałka*

grzech [гжэх] *grzech*

grzmieć [гжмечь] *grzmieć*

grzmot [гжмот] *grzmot*

grzebień [гжэбень] *grzebień*

igrzyska [игжыска] *igrzyska*

krz [кш]

krzywo [кшыво] *krzywo*krzyk [кшык] *krzyk*krzyść [кшы'шэць] *krzyść*krzyże [кшыжэ] *krzyże*krzesło [кшэсло] *krzesło*krzem [кшэм] *krzem*krzewy [кшэвы] *krzewy*krzywda [кшывда] *krzywda*pokrzywa [покшыва] *pokrzywa*skrzypce [скшыпцы] *skrzypce*Krzemieniec [кшэменец] *Krzemieniec*

prz [пш]

przyjaciel [пшыячель] *przyjaciel*przymiarka [пшымярка] *przymiarka*przebywać [пшыбы'вачь] *przebywać*przeciwny [пшыэчывны] *przeciwny*przewozić [пшыэвожыць] *przewozić*przykłady [пшыклады] *przykłady*przystanek [пшыэстанэк] *przystanek*przemysł [пшыэмысл] *przemysł*przekroczyć [пшыэкрошыць] *przekroczyć*Przemysł [пшыэмышль] *Przemysł*

WZ [ВЖ]

wzask [вжаск] *wzask,*

wzesciono [вжэчэно] *wzesciono,*

wzeć [вжэчь] *wzeć,*

wzos [вжос] *wzos,*

wzesień [вжэшьень] *wzesień,*

wzusać [вжуцачь] *wzusać,*

wzody [вжоды] *wzody,*

owrzodzenie [овжодзэне] *owrzodzenie,*

Września [вжэшьня] *Września,*

ZZ [ЗЖ]

zzut [зжут] *zzut,*

zzusać [зжуцачь] *zzusać,*

zżekać [зжэкачь] *zżekać,*

zżeszać [зжэшачь] *zżeszać,*

zżeszenie [зжэшэне] *zżeszenie,*

zżynki [зжынки] *zżynki,*

zżynać [зжыначь] *zżynać,*

zżednieć [зжэднечь] *zżednieć,*

zżeczenie [зжэчэне] *zżeczenie,*

trz – cz

trzy [т^{ри}ы] *trzy*,

czy [ч^ыы] *czy*,

trzysta [т^{ри}ыста] *trzysta*,

czysty [ч^ысты] *czysty*,

trzask [т^{ра}ск] *trzask*,

czas [ч^{ас}] *czas*,

trzaskać [т^{ра}скачь] *trzaskać*,

czarny [ч^{ар}ны] *czarny*,

trzeba [т^реба] *trzeba*,

czzerwony [ч^{эр}воны] *czzerwony*,

trzynaćcie [т^{ри}нацьчэ] *trzynaćcie*,

czternaście [ч^тэрнацьчэ] *czternaście*,

trzydzieści [т^{ри}дзяцьчы] *trzydzieści*,

czterdzieści [ч^тэрдзяцьчы] *czterdzieści*,

wietrzyć [в^етшыць] *wietrzyć*,

liczyć [л^ичыць] *liczyć*,

wietrzny [в^етшыны] *wietrzny*,

wieczny [в^ешны] *wieczny*,

pojutrze [п^оютрэ] *pojutrze*,

roczezać [р^очэкаць] *roczezać*,

Trzebnica [т^рэбница] *Trzebnica*,

Czersk [ч^{эр}ск] *Czersk*,

szcz [ш'ш]

szczotka [ш'шотка] *szczotka*szczypce [ш'шыпцэ] *szczypce*szczypać [ш'шыпачь] *szczypać*szczodry [ш'шодры] *szczodry*szczupak [ш'шупак] *szczupak*szczebiot [ш'шэбѳт] *szczebiot*szczebiotać [ш'шэбѳтачь] *szczebiotać*szczelina [ш'шэлина] *szczelina*szczeniak [ш'шэняк] *szczeniak*szczekać [ш'шэкачь] *szczekać*szczegółny [ш'шэгульны] *szczegółny*szczegół [ш'шэгул] *szczegół*szczegółowy [ш'шэгуловы] *szczegółowy*barszcz [барш'ш] *barszcz*deszcz [дэш'ш] *deszcz*plaszcz [плаш'ш] *plaszcz*Szczecin [ш'шэчин] *Szczecin*Szczeczeszyn [ш'шэбжшыш] *Szczeczeszyn*Bydgoszcz [б'шдгош'ш] *Bydgoszcz*

ą

ą [o'] или [o'] произношение начинается с [o] и плавно переходит в элемент [y] или элемент [w]

są [so'] *są*

wąs [wo's] *wąs*

kąt [ko't] *kąt*

łądy [ljo'dy] *łądy*

gądy [jo'dy] *gądy*

mają [majjo'] *mają*

mąka [mo'ka] *mąka*

wąsy [wo'sy] *wąsy*

moją [mogo'] *moją*

moją [mojjo'] *moją*

piątek [pjjo'tэк] *piątek*

rosiągi [poczjo'ti] *rosiągi*

miesiąc [mieszjo'ц] *miesiąc*

ciągnąć [czo'tno'ц'] *ciągnąć*

krążyć [krojjo'жыч'] *krążyć*

Śląsk [szljjo'sk] *Śląsk*

szc

ę

n]

ę [ɛ'] или [ɛ''] произношение начинается с [ɛ] и плавно переходит в элемент [y] или элемент [n]

łęk [ль'к] *łęk*

męka [м'ка] *męka*

pręt [пр'т] *pręt*

ręka [р'ка] *ręka*

język [й'зык] *język*

mięso [м'со] *mięso*

mięta [м'та] *mięta*

pięta [п'та] *pięta*

kolędy [коль'ды] *kolędy*

muszę [муш'э] *muszę*

ramięć [пам'ць] *ramięć*

dziękuję [дзь'куй'э] *dziękuję*

mężowie [м'жове] *mężowie*

księgowa [кш'гова] *księgowa*

ramiętnik [пам'тннк] *ramiętnik*

księgarnia [кш'тарня] *księgarnia*

Kętrzyn [к'тшын] *Kętrzyn*

Dzień dobry. [dziejny dobry] - Добрый день.; Здравствуйте.

Dobry wieczór. [dobry weczur] - Добрый вечер.

Do widzenia. [do widzenia] - До свидания.

Dobranoc. [dobranoc] - Спокойной ночи.

Cześć! [czeszć] - Привет!; Пока!

Dziękuję. [dziejny'kuje] - Спасибо.

Proszę. [proszę] - Прошу.; пожалуйста

Przepraszam. [przezpraszam] - Извиняюсь; Извини(те).

Czy mówi pani/pan po polsku?

[czy mówi pani/pan po polsku] - Вы говорите по-польски?

Nie, jeszcze nie mówię.

[nie en'zhe ne mowie] - Нет, ещё не говорю.

Czy zna pani/pan język polski?

[czy zna pani/pan jezyk polski] - Вы знаете польский язык?

Nie, nie znam. [ne ne znam] - Нет, не знаю.

Tylko trochę rozumiem po polsku.

[tylko troche rozumiem po polsku] - Только немного понимаю по-польски.

Uczę się języka polskiego.

[ucze sie jezyka polskiego] - Учю польский язык.

Najlepsze życzenia. [najlepszozhyczenia] - наилучшие пожелания;
Всего наилучшего.

Smacznego! [smacznego] - Приятного аппетита!

Na zdrowie! [na zdrowie] - На здоровье!

CZASOWNIK

(czas teraźniejszy)

	(1)	(2)	(3)	(4)
<i>liczba pojedyncza</i>				
1. ja	-ę	-ę	-am	-em
2. ty	-esz	-isz	-asz	-esz
3. on				
ona				
ono	-e	-i	-a	-e
pani				
pan				
<i>liczba mnoga</i>				
1. my	-emy	-imy	-amy	-emy
2. wy	-ecie	-icie	-acie	-ecie
3. oni				
one				
panie	-ą	-ą	-ają	-eją/-edzą
panowie				
państwo				

przykłady

(1)
chcieć
chcę, chcesz, chce, chcemy, chcecie, chcą
ić
idą, idziesz, idzie, idziemy, idziecie, idą
jechać
jadą, jedziesz, jedzie, jedziemy, jedziecie, jadą

(3)
czytać
czytam, czytasz, czyta, czytamy, czytacie, czytają
pytać
pytam, pytasz, pyta, pytamy, pytacie, pytają
rozmawiać
rozmawiam, rozmawiasz, rozmawia, rozmawiamy, rozmawiacie, rozmawiają

(2)
lubić
lubię, lubisz, lubi, lubimy, lubicie, lubią
mówić
mówię, mówisz, mówi, mówimy, mówicie, mówią
prosić
proszę, prosisz, prosi, prosimy, prosicie, proszą

(4)
rozumieć
rozumiem, rozumiesz, rozumie, rozumiemy, rozumiecie, rozumieją
umieć
umiem, umiesz, umie, umiemy, umiecie, umieją
wiedzieć
wiem, wiesz, wie, wiemy, wiecie, wiedzą

Lekcja 1

Co to jest?

To jest flaga polska.

To jest Polska.

To jest godło polskie.

To jest hymn polski.

Обратите внимание на употребление глагола *Jest*.

Что это?
Co to **jest**?

Сравните вопрос русский и польский.
В польском языке употребляется глагол **jest**.

Co to **jest**?
To **jest** Polska.

Co to **jest**?
To **jest** dom.

Co to **jest**?
To **jest** szkoła.

Ćwiczenie 1 - Упражнение 1

Поставьте вопросы к предложениям:
Proszę zadać pytania do zdań:

Przykład - przykład

To jest chleb.

Co to **jest** ...?

1. To jest mleko.

Co to **jest** ...?

2. To jest jajko.

.....?

3. To jest ser.

.....?

4. To jest ryba.

.....?

Ćwiczenie 2

Odpowiedz na вопросы.

Proszę odpowiedzieć na pytania.

Przykład – przykład:

Co to jest?

To jest dokument.

dokument

1. Co to jest?

paszport

2. Co to jest?

gazeta

3. Co to jest?

wiza

4. Co to jest?

bilet

5. Co to jest?

książka

Ćwiczenie 3

Скажите это по-польски:

Proszę powiedzieć to po polsku:

1. Что это? Это театр.

teatr

2. Что это? Это кинотеатр.

kino

3. Что это? Это университет.

uniwersytet

4. Что это? Это магазин.

sklep

5. Что это? Это аптека.

apteka

6. Что это? Это почта.

poczta

7. Что это? Это трамвай.

tramwaj

8. Что это? Это автомобиль.

samochód

9. Что это? Это автобус.

autobus

10. Что это? Это самолёт.

samolot

11. Что это? Это поезд.

pociąg

UWAGA!

Обратите внимание на употребление слова *czy* в самом начале вопроса.

Czy to jest samochód?

Czy to jest pociąg?

Czy to jest samolot?

Czy to jest apteka?

Czy to jest sklep?

Есть ли это ...?

***Czy* to jest ...?**

UWAGA!

Русскому ли отвечает польское вопросительное слово *czy*, которое употребляется в самом начале вопросительного предложения. Значит, со слова *czy* начинается вопрос.

- *Czy* to jest telefon?

- Tak, to jest telefon.

- *Czy* to jest telewizor?

- Tak, to jest telewizor.

- *Czy* to jest samochód?

- Nie, to nie jest samochód.

To jest komputer.

- *Czy* to jest kalkulator?

- Nie, to nie jest kalkulator.

To jest magnetofon.

Да, это

Так, то **jest**

Нет, это не

Nie, to **nie jest**

Есть ли это телефон?/Это телефон?

Czy to jest telefon?

Есть ли это телевизор?/Это телевизор?

Czy to jest telewizor?

На такие вопросы отвечаем:

Так, то **jest**

Nie, to **nie jest**

- *Czy to jest radio?*
- Так, то **jest** radio.

- *Czy to jest komputer?*
- Nie, to **nie jest** komputer.
To **jest** telefon.

- *Czy to jest telefon?*
- Nie, to **nie jest** telefon.
To **jest** telewizor.

- *Czy to jest radio?*
- Nie, to **jest** magnetofon.

Ćwiczenie 4

Отвечьте на вопросы.
Proszę odpowiedzieć na pytania.

1. Czy to jest gazeta?

2. Czy to jest poczta?

Tak to jest

3. Czy to jest uniwersytet?

4. Czy to jest teatr?

5. Czy to jest sklep?

Ćwiczenie 5

Скажите и напишите это по-польски.
Proszę powiedzieć i napisać to po polsku:

I.

1. Это хлеб. 2. Это рыба.

3. Это сыр. 4. Это молоко.

5. Это яйцо.

II.

1. – Что это? – Это паспорт.

2. – Что это? – Это книга.

3. – Это компьютер?

– Да, это компьютер.

4. – Это магнитофон? – Да, это магнитофон.

III.

3. – Это театр? – Нет, это не театр. – Это кинотеатр.

4. – Это автобус? – Нет, это не автобус. – Это автомобиль.

– Co to jest:
ma cztery nogi i śpiewa?
– Duet.

ma – имеет
cztery – четыре
śpiewa – поёт

Кроссворд – Krzyżówka

1. театр

2. телевизор

3. яйцо

4. сыр

5. школа

6. это

7. магазин

8. компьютер

9. телефон

10. университет

11. аптека

12. автобус

Lekcja 2

Czy to jest twoja rodzina?

To jest Polka.

To jest Polak.

Кто это?

Кто to **jest**?

- Kto to jest?
- To jest pani Anna Kwiatkowska.
- Kto to jest?
- To jest pan Stanisław Kwiatkowski.
- Kto to jest?
- To jest Basia Kwiatkowska.
- Kto to jest?
- To jest Łukasz Kwiatkowski.

- Kto to jest?
- To jest rodzina pani Anny i pana Stanisława.

rodzina – семья
rodzina – ojczyzna

- Czy to jest twoja rodzina?

- Tak. To jest moja matka, matka – мати

to jest mój ojciec, ojciec – отец

to jest mój brat, brat – брат

a to jest moja siostra, siostra – сестра

- A kto to jest?

- To jest nasza babcia.

babcia – бабушка

- A czy to jest wasz dziadek?

dziadek – дедушка

- Tak, to jest nasz dziadek.

- Kto to jest ta pani?

ta – та

- To jest nasza ciocia,

ciocia – тётка

siostra naszej mamy.

- A kto to jest ten pan?

ten – этот

- To jest nasz wujek,

wujek – дядя

mąż naszej cioci.

mąż – муж

- A kto to jest tamta pani?

tamta – та

- Tamta pani to jest też

też – тоже

nasza ciocia, siostra

ciotka – тётя

naszego ojca.

Ojej!

dziadek – дедушка

дядя – wujek

ta – та

та – tamta

Ojej!

to – это

то – tamto

UWAŻAJ!

чей?	чья?	чье?
czyj?	czyja?	czyje?
mój	moja	moje
twój	twoja	twoje
nasz	nasza	nasze
wasz	wasza	wasze

Lekcja 2

- Czy to jest twoja mama?
- Nie, to jest moja babcia.
- A kto to jest?
- To jest moje rodzeństwo.
- Czyje? Twoje?
- Tak, to jest moje rodzeństwo, moja siostra i mój brat.

UWAŻAJ!

rodzeństwo – брат и сестра
братья и сёстры

To jest pan Kowalski.

To jest żona pana Kowalskiego.

To jest pani Kowalska.

To jest mąż pani Kowalskiej.

pan →	czyj?	→	pana
pani →	czyja?	→	pani
	czyje?	→	pani

- Czyj to jest syn? Pana?
- Nie, to nie jest mój syn. To jest syn pana Jaworskiego.

- Czyja to jest córka? Pani?
- Nie, to nie jest moja córka. To jest córka pani Jaworskiej.

- Czy to jest żona pana Jankowskiego?
- Nie.
- A czyja to jest żona?
- To jest żona pana Malinowskiego.
- A czyj to jest mąż?
- To jest mąż pani Malinowskiej.

- Czy to jest twoja siostra?
- Nie, to nie jest moja siostra.
To jest siostra Andrzeja.
- A to jest moja siostra, Marysia.

córka - дочь

- Czy to jest córka pani Mileckiej?
- Tak, to jest jej córka.

- Czy Ania to jest pana wnuczka,
a Janek to jest pana wnuk?
- Tak, Ania to jest moja wnuczka,
a Janek to jest mój wnuk.

Ćwiczenie 1

Вставьте нужные по смыслу слова (используйте варианты).

Proszę wstawić brakujące słowa (możliwe są warianty).

- Kto to jest?
- To jest rodzina Kowalskich.
- Czy to jest twoja siostra?
- Nie, to jest moja siostra,
to jest moja córka.
- A czy to jest twój ojciec?
- Tak, to jest moja ojciec.
- A czy to jest syn?
- To jest syn Janeckiej
i Janckiego.

Ćwiczenie 2

Отвѣтьте на вопросы. Дайте утвердительные ответы:
 Proszę twierdząco odpowiedzieć na pytania:

przykład:

– Czy Jacek to jest brat Moniki? ...*Tak, to jest jej brat.*

1. Czy pani Maria to jest żona pana Andrzeja? ...*Tak, to jest jego żona.*
2. Czy pan Kwiatkowski to jest mąż pani Anny?
3. Czy Zosia to jest siostra Marka?

Ćwiczenie 3

Отвѣтьте на вопросы. Дайте отрицательные ответы.
 Proszę przecząco odpowiedzieć na pytania:

przykład:

– Czy pan Leszek to jest ojciec Marka? ...*Nie, pan Leszek to nie jest jego ojciec.*

1. Czy pan Zielski to jest dziadek Moniki?
2. Czy pani Milewska to jest ciotka Jacka?
3. Czy Monika i Paweł to jest rodzeństwo Zosi?

Ćwiczenie 4

Отвѣтьте на вопросы, используя слова из скобок.
 Proszę odpowiedzieć na pytania, wykorzystując słowa z nawiasów.

przykład:

– Czyja to jest żona? (pan Marciniak) ...*To jest żona pana Marciniaka.*

1. Czyja to jest siostra? (Marysia i Andrzej)

2. Czyj to jest syn? (pani Majewska i pan Majewski)

3. Czyja to jest matka? (pani Anna Piotrowska)

Ćwiczenie 5

ZAGADKI

przykład:

Kto to jest mama mojej mamy? *Mama mojej mamy to jest moja babcia.*

1. Kto to jest syn
mojego ojca?

2. Kto to jest córka
twojego ojca?

3. Kto to jest mąż
mojej babci?

4. Kto to jest
ojciec jej matki?

5. Kto to jest
mama jego taty?

6. Kto to jest siostra
naszego taty?

7. Kto to jest żona
waszego ojca?

8. Kto to jest
mąż jej matki?

9. Kto to jest
brat jego matki?

10. Kto to jest twój brat
i twoja siostra?

Lekcja 3

Czy to są dzieci państwa Milewskich?

Co to jest?

To jest chleb.

To są chleby.

To jest ryba.

To są ryby.

Co to jest?

To jest ...

To są ...

To jest gazeta.

To są gazety.

To jest paszport.

To są paszporty.

To jest jajko.

To są jajka.

To są pieniądze.
(денеги)

UWAŻAJ!

Уже знаем, что если указываем один предмет, употребляем глагол **jest**.
Если указываем несколько предметов, употребляем глагол **są**.

Ćwiczenie 1

Упорядкуйте jest and są.

Proszę użyć jest lub są.

I.

1. To szkoła. To szkoły.

2. To teatr. To teatry.

3. To uniwersytety. To ulica.

4. To jajko, a to jajka.

5. To poczta, a to sklepy.

6. To tramwaje, a to samochód.

II.

1. Czy chleb? Czy jajka? Czy bilety?

2. Czy ryby? Czy ser? Czy nasze książki?

3. Czy mój paszport? Czy nasze paszporty?

4. Czy twoje dokumenty? Czy moje pieniądze?

Ćwiczenie 2

Скажите и напишите это по-польски, используя материал, данный рядом:

Proszę powiedzieć i napisać to po polsku, wykorzystując podany obok materiał:

- Что это?
- Это наша школа.
- Это моя книга.
- Это моя газеты.
- Это твой автомобиль?
- Да, это мой автомобиль.
- Это наши деньги?
- Нет, это мои деньги.
- Это твой паспорта?
- Да, это наши паспорта.
- Это ваши книги?
- Нет, не наши, а ваши.

MOJ – moje

TYJ – twoje

NASZ – nasze

WASZ – wasze

Kto to jest?
To jest ... To są ...

To jest matka.

To jest ojciec.

To są rodzice.

Matka i ojciec to są rodzice.

To jest babcia.

To jest dziadek.

To są dziadkowie.

Babcia i dziadek to są dziadkowie.

To jest córka.

To jest syn.

To są córki.

To są synowie.

Córka i syn to są dzieci.
Córki i synowie to są dzieci.

To jest siostra.

To jest brat.

To są bracia.

To są siostry.

**Brat i siostra to jest rodzeństwo.
Bracia i siostry to jest rodzeństwo.**

To jest kobieta.

To jest mężczyzna.

To są kobiety.

To są mężczyźni.

**Kobieta i mężczyzna to są ludzie.
Kobiety i mężczyźni to są ludzie.**

To jest dziewczynka.
(dziewczyna)

To jest chłopiec.
(chłopczek)

To są dziewczynki.

To są chłopcy.

**Dziewczynka i chłopiec to są dzieci.
Dziewczynki i chłopcy to są dzieci.**

To jest koleżanka.
(коллега)

To są koleżanki.

To jest kolega.
(товарищ, друг)

To są koledzy.

Ojej!

kolega – товарищ, друг
kollega – kolega z pracy

To jest przyjaciółka.
(приятельница, подруга)

To są przyjaciółki.

To jest znajoma.
(знакомая)

To są znajome.

To jest sąsiadka.
(соседка)

To są sąsiadki.

To jest przyjaciel.
(przyjaciel)

To są przyjaciele.

To jest znajomy.
(znajomy)

To są znajomi.

To jest sąsiad.
(sosiad)

To są sąsiedzi.

To jest Polka.

To są Polki.

To jest Polak.

To są Polacy.

UWAŻAJ!

Nazwania narodowości w polskim języku piszą się z wielką literą, np.:
 polak – Polak
 polka – Polka
 polacy – Polacy

To jest pani.

To jest pan.

To są panie.

To są panowie.

Pan i pani to są państwo.

Panie i panowie to są państwo.

Pani Kowalska i pan Kowalski to są państwo Kowalscy.

Большинство польских фамилий оканчиваются на:

-ski, -ska, -cki, -cka

a nie: -skij, -skaja, -ckij, -ckaja,

naпр: Jankowski, *a nie* Jankowskij

Jankowska *a nie* Jankowskaja

Польские фамилии имеют также другие окончания.

Обратите внимание на окончание фамилий семей:

pan Kowalski, pani Kowalska, państwo Kowalscy,

pan Rybicki, pani Rybicka, państwo Rybiccy,

pan Markiewicz, pani Markiewicz, państwo Markiewiczowie,

pan Pawlak, pani Pawlak, państwo Pawlakowie,

pan Kmita, pani Kmita, państwo Kmitowie.

Отчество поляками не употребляется.

Dzieci pani Kowalskiej i dzieci pana Kowalskiego to są dzieci państwa Kowalskich.

państwo → **czyj?** → państwa
czyja?
czyje?

- Czyj to jest syn?
- Państwa Bieleckich.

- Czyja to jest córka?
- Państwa Pawlaków.

- Czyje to jest dziecko?
- Państwa Lubiczów.

- Czyje to są dzieci?
- Państwa Milewskich.

• • •

- Czyje to są dzieci? Państwa?
- Tak, to są nasze dzieci.

чей? ⇒	ваш	Это	ваш	сын?
	pani		pani	
czyj? ⇒	pana	Czy to jest	pana	syn?
	państwa		państwa	
чья? ⇒	ваша	Это	ваша	дочь?
	pani		pani	
czyja? ⇒	pana	Czy to jest	pana	córka?
	państwa		państwa	
чья? ⇒	ваши	Это	ваши	дети?
	pani		pani	
czyje? ⇒	pana	Czy to są	pana	дети?
	państwa		państwa	

- Czy to jest **pani** paszport?
- Tak, to jest **mój** paszport.

- Czyj to jest samochód? **Państwa?**
- Tak, to jest **nasz** samochód.

- Czy to są **pana** pieniądze?
- Tak, to są **moje** pieniądze.

- Czy to jest **państwa** rodzina?
- Nie, to nie jest **nasza** rodzina.
- A czyja?
- Naszych znajomych, **państwa Pawlaków**.

- Czy to są **pani** koleżanki?
- Nie, to nie są **moje** koleżanki.
To są córki mojej sąsiadki,
pani Malinowskiej.

Ćwiczenie 3

Представьте нам:
Proszę przedstawić nam:

1. своих родителей;
2. свою знакомую, которую зовут Wanda Wróblewska;
3. своего друга, которого зовут Leon Mroczek;
4. своих знакомых, супругов, которых зовут Monika i Paweł Mroczkowscy.

Ćwiczenie 4

Обращаемся к женщине, с которой мы на **мы – pani**; вставьте слова по смыслу.
Звращаемся к женщине, с которой мы на **pani**; проszę wstawić odpowiednie słowa.

1. – Czy to jest córka? – Tak, to jest córka.	2. – Czy to jest mąż? – Nie, to nie jest mąż. To jest mąż Kwiatkowskiej.

Ćwiczenie 5

Обращаемся к мужчине с которым мы на **мы – pan**; вставьте слова по смыслу.
Звращаемся к мужчине, с которым мы на **pan**; proszę wstawić odpowiednie słowa.

1. – Czy to jest koleżanka?
- Nie, to jest żona.
2. – Czy to są dokumenty?
- Nie, to są dokumenty Lipskiego.

Ćwiczenie 6

Обращаемся к супругам, с которыми мы на **вы** - **pani, pan** вставьте слова по смыслу.

Zwracamy się do małżeństwa, z którym jesteśmy na **pan, pani**. Proszę wstawić odpowiednie słowa.

1. – Czy to są dzieci?

– Tak, to są córki i syn.

2. – Czy to jest dom?

– Nie, to nie jest dom. To jest dom Jablkowskich.

Ćwiczenie 7

Спросите по-польски: Это ваши родители? в следующих ситуациях:

1. обращаясь к женщине, с которой вы на **вы**;

2. обращаясь к мужчине, с которым вы на **вы**;

3. обращаясь к супругам, с которыми вы на **вы**.

złodziej – вор
złodziej – злодей

Służący do swojego pana,
znanego uczonego:

– W pana bibliotece są złodzieje.

– A co oni czytają?

służący – слуга

znany – известный

w bibliotece – в библиотеке

czytają – читают

czytać(3) – читать (см. обложка III str.)*

* sprawdzanie głosek – смотрите: конец книги, III str. obłozki

Krzyżówka

1. деньги

1										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2

--	--	--	--

2. мон

3

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. подруги

4

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. бабушка и дедушка

5

--	--	--	--	--	--

5. дочери

6

--	--	--	--	--	--	--	--

6. сыновья

Lekcja 4

Jak się nazywasz?

- Jak się nazywasz?
- Nazywam się Irena Milecka.
- A ty jak się nazywasz?
- Nazywam się Stanisław Zborowski.

Как твоя фамилия?

Jak się nazywasz?

- Jak się pani nazywa?
- Nazywam się Maria Wolska.
- Jak się pan nazywa?
- Sochacki.

Как **ваша** фамилия?

Jak się **pani** nazywa?

Jak się **pan** nazywa?

На такие вопросы отвечаем именем и фамилией или только фамилией.

Напомним: отчество поляками не употребляется.

Слово **się** соответствует русской возвратной частице -ся, -сь, которая в польском языке пишется отдельно и может менять своё положение по отношению к глаголу.

się

- Jak **się** pan nazywa?
- Jak pan **się** nazywa?
- Jak pan nazywa **się**?

nazywać się

единственное число, настоящее время

1. ja	_____	nazywam się
2. ty	_____	nazywasz się
3. on	_____	nazywa się
ona	_____	
ono	_____	
pani	_____	
pan	_____	

SYTUACJE

- Jak się **pani** nazywa?
- **Nazywam się** Halina Potocka.

- Jak się nazywa **ta pani**?
- **Ta pani nazywa się** Monika Górska.

- Jak się **pan** nazywa?
- **Nazywam się** Paweł Zawislak.

- Jak nazywa się **ten pan**?
- **Ten pan nazywa się** Jacek Jankowski.

ЭТОТ	Эта	ЭТО
ten	ta	to
TOT	ТА	ТО
tamten	tamtą	tamtó

ta – эта
та – tamta

to – это
то – tamto

- Jak się nazywa tamta kobieta?
- Zofia Nowicka.
- A tamten mężczyzna?
- Nowicki. To jest jej mąż.
- A czy tamto dziecko to ich synek?
- Chyba tak.

chyba – наверное,
вероятно,
пожалуй

Ćwiczenie 1

Отвечьте на вопросы, используя рисунки, изображающие ситуации.
Proszę odpowiedzieć na pytania, wykorzystując rysunki przedstawiające sytuacje.

1. Jak się pani nazywa?

Anna Kowalska.

2. Jak nazywa się ta pani ?

Patrycja.

3. Jak się nazywa ten pan?

4. Jak się pan nazywa?

Jan Nowicki.

Nowak.

OTC	STC	5. Jak się nazywa tamten chłopak?
OT	ST	00 <i>Marcel Kowalik</i>
OTC	STC	
OT	ST	
OTC	STC	6. Jak się nazywasz?
OT	ST	<i>Monika Nowacka</i>

Ćwiczenie 2

Спросите так, чтобы получить следующие ответы:

Proszę tak zapytać, aby otrzymać następujące odpowiedzi:

-? (спрашивает женщину, с которой вы на „ты”)
- Nazywam się Maria Kowacka.
-? (спрашивает мужчину, с которым вы на „ты”)
- Nazywam się Piotr Chlebowski.
-?
- Ta pani nazywa się Zawadzka.
-?
- Ten pan nazywa się Siwik.
-? (спрашивает женщину, с которой вы на „ты”)
- Moja córka nazywa się Barbara Sikorska.
-? (спрашивает мужчину, с которым вы на „ты”)
- Mój ojciec nazywa się Antoni Wrona.
-? (спрашивает девочку)
- Nazywam się Basia Królikowska.
-? (спрашивает супругов, с которыми вы на „вы”)
- Nasz syn nazywa się Łukasz Andrzejewicz.

- Jak się państwo nazywają?
- Nazywamy się Kowalscy.
Anna i Jan Kowalscy.

- Jak się państwo nazywają?
- Nazywam się Wiśniewski.
- Nazywam się Zofia Kowalik.
- Nazywam się Jabłońska.
Maria Jabłońska.
- Andrzej Milewicz.

Как ваша фамилия?

Jak się państwo nazywają?

- Jak się państwo nazywają?
- Helena i Henryk Pawliccy.

- Jak się nazywają państwa dzieci?
- Agnieszka Pawlicka
i Jacek Pawlicki.

nazywać się

множественное число, настоящее время

- 1. my — nazywamy się
- 2. wy — nazywacie się
- 3. oni —
- one —
- panie — nazywają się
- panowie —
- państwo —

ONI	oni	- употребляется для обозначения	мужчин
	one	- употребляется для обозначения	женщин, детей, животных, предметов

przykłady – przykłady

- To są kobiety. Jak się **one** nazywają?
- To są dzieci. Jak się **one** nazywają?
- To są zwierzęta. Jak się **one** nazywają?
- To są przedmioty. Jak się **one** nazywają?

животные – zwierzęta
предметы – przedmioty

no – ale:

- To są mężczyźni. Jak się **oni** nazywają?

Ćwiczenie 3

Zakończcie вопросы по смыслу:
Proszę zakończyć pytania:

przykład:

- Czy to są pana rodzice? *Jak się oni nazywają?*

1. - To są twoje koleżanki? Jak się
2. - Czy to są państwa dzieci? Jak się
3. - To są pana koledzy? Jak się
4. - Czy to jest twoja koleżanka? Jak się
5. - To są pani sąsiadki? Jak się
6. - Czy to są państwa synowie? Jak się

Ćwiczenie 4

1. (Chcicie узнать фамилию женщины, с которой вы на „вы”. Как следует её спросить?)

.....
(Как она должна ответить?)*

2. (Chcicie узнать фамилию дочерей мужчины, с которым вы на „вы”. Как его спросите?)*

.....
(Как он ответит?)*

3. (Chcicie узнать фамилию детей супругов, с которыми вы на „вы”. Как следует их спросить?)

.....
(Как они могут ответить?)*

* в ответах употребите свою фамилию, или любые польские фамилии.

Ćwiczenie 5

Сочетайте вопросы с ответами.

Proszę połączyć pytania z odpowiedziami.

JAK SIĘ NAZYWA...

największy** poeta polski?

największy astronom polski?

największy kompozytor polski?

największa uczona polska?

największa rzeka polska?

Maria Skłodowska-Curie

Wisła

Fryderyk Chopin

Adam Mickiewicz

Mikołaj Kopernik

** najwiękzy - самый большой, самый великий

Mały chuligan rozbił okno kamieniem. Właściciel domu złapał chłopca i chce dowiedzieć się, jak się on nazywa.

- Jak się nazywasz?
- Tak samo jak mój ojciec.
- A jak nazywa się twój ojciec?
- Tak samo, jak mój dziadek.
- Hm... A jak wołają cię na obiad?
- Mnie nie trzeba wołać na obiad. Sam przychodzę!

właściciel – хозяин, владелец
 złapał – поймал
 chce dowiedzieć się – хочет узнать

tak samo – так же

wołają cię – зовут тебя, приглашают
 nie trzeba – не надо
 przychodzę – прихожу

Krzyżówka

1. o s z

1. наш

2. a a m

2. имя Мицкевича

3. n a o m y

3. знакомый

4. w i s c a

4. польская река

5. i r c n a

5. женское имя

6. a s i a d

6. сосед

7. k o l e g a

7. товарищ

8. o ł i a d

8. obiad

Lekcja 5

Jak masz na imię?

Как тебя зовут?
Jak masz na imię?

- Jak masz na imię?
- Mam na imię Krystyna.
A jak ty masz na imię?
- Mam na imię Jerzy.

...

- Mam na imię Ewa. A ty?
- Mam na imię Adam.

Меня зовут...
Mam na imię...

...

Как вас зовут?

Jak $\left\{ \begin{array}{l} \text{pani} \\ \text{pan} \end{array} \right\}$ ma na imię?

- Jak pani ma na imię?
- Mam na imię Bożena.
A pan? Jak pan ma na imię?
- Ja mam na imię Wiesław.

В польском языке, (иначе чем в русском) в вопросах и ответах о том как кого зовут употребляется глагол mieć (иметь).

Меня зовут... (ja) Mam na imię ...
Тебя зовут... (ty) Masz na imię ...
Его зовут... On ma na imię ...
Её зовут... Ona ma na imię ...
Pan Lipski ma na imię ...
Pani Lipska ma na imię ...

- Jak ma pani na imię?
- **Mam** na imię Iwona.
- Jak ma na imię pani matka?
- Moja matka **ma** na imię Antonina.
- Jak ma na imię pani Kowalska?
- Pani Kowalska **ma** na imię Anna.

- Jak ma pan na imię?
- **Mam** na imię Andrzej.
- Jak ma na imię pana żona?
- Moja żona **ma** na imię Iwona.
- Jak ma na imię pan Kowalski?
- Pan Kowalski **ma** na imię Jan.

mieć

(настоящее время)

1. ja	mam	1. my	mamy
2. ty	masz	2. wy	macie
3. on	ma	3. oni	mają
ona		one	
ono		panie	
pani		panowie	
pan		państwo	

UWAŻA!

Обратите внимание, что глагол **mieć** спрягается так же, как уже известный вам глагол **nazywać się**

- Dziewczynki, jak **macie** na imię?
- Ja **mam** na imię Marysia.
- A ja **mam** na imię Basia.

- Chłopcy, jak **macie** na imię?
- Ja **mam** na imię Jurek,
a mój kolega **ma** na imię Staszek.

- Jak panie **mają** na imię?

- Ja **mam** na imię Ewa,

a moje koleżanki **mają** na imię

Maria, Barbara, Krystyna.

- Jak **mają** na imię państwa dzieci?

- Córka **ma** na imię Agnieszka,

a syn Paweł.

Ćwiczenie 1

Употребите подходящую по смыслу форму глагола **mieć**.

Proszę użyć odpowiednią formę czasownika **mieć**.

1. - Jak masz na imię? - mam na imię Robert.
2. - Jak pani ma na imię? - Mam na imię Helena.
3. - Jak pan ma na imię? - Mam na imię Stanisław.
4. - Jak mają na imię państwa dzieci? - Monika, Jacek i Leszek.
5. - Jak ma na imię pana matka? - Zofia.
6. - Jak mają na imię pani rodzice? - Małgorzata i Józef.
7. - Jak ma na imię? - Tomek. A ty?
8. - Jak ma na imię pani Kowalska? - Elżbieta.

Ćwiczenie 2

Скажите и напишите по-польски.

Proszę powiedzieć i napisać to po polsku.

- Как вас зовут? (спрашивает женщину)

Jak pani ma na imię?

- Как вас зовут? (спрашивает мужчину)

Jak pan ma na imię?

- Как вас зовут? (спрашивает детей)

Jak macie na imię?

- Как вас зовут? (спрашивает женщину)

Jak panie mają na imię?

- Как вас зовут? (спрашивает мужчину)

Jak panowie mają na imię?

- Как вас зовут? (спрашивает женщину и мужчину)

Jak państwo mają na imię?

NIE TYLKO DLA ORŁÓW

czy?

czyje?

czyi?

Эти формы относятся:

- к женщинам
- к детям
- к животным
- к предметам

moje
twoje
nasze
wasze

moi
twoi
nasi
wasi

Эти формы (т.н. лично-мужские) относятся только к мужчинам

moje, twoje, nasze, wasze

- matki, córki, żony, babcie, siostry, ciocie, koleżanki, przyjaciółki, sąsiadki, znajome ...
- dzieci, dziewczynki ...
- zwierzęta, ptaki, psy, koty ...
- przedmioty, rzeczy *вещи*

moj, twój, nasi, wasi

ojcowie, synowie, mężowie
dziadkowie, bracia, wujkowie,
koledzy, приятели,
sąsiedzi, znajomi,
chłopcy ...
+
rodzice

Ćwiczenie 3

Отвечьте полными предложениями.

Proszę odpowiedzieć pełnymi zdaniami.

– Jak mają na imię wasze siostry i wasi bracia?

– Jak mają na imię twoi rodzice?

– Jak mają na imię pani przyjaciółki?

– Jak mają na imię pana koledzy?

Ćwiczenie 4

Скажите и напишите это по-польски:

Proszę powiedzieć i napisać to po polsku:

- Чьи родители? – Мои.

- Чьи соседки? – Наши.

- Чьи соседи? – Наши.

- Чьи собаки? – Мои.

- Это ваши вещи? (обращаясь на ты) – Да, наши.

- Это твои братья? – Да, мои.

- Czy masz brata?

- Mam.

- Czy masz siostrę?

- Tak, mam.

A czy ty masz rodzeństwo?

- Tak, mam. Ja też mam brata i siostrę.

- Czy ma pan samochód?

- Tak, mam.

Уже знаем, что глагол **mieć** (иметь) употребляется для представления лица по имени.

Глагол **mieć** употребляется также, когда хотим сказать, что „у кого есть кто/что”.

У кого (есть) кто/что?

Kto ma kogo/co?

У меня телевизор.	(ja) Mam telewizor.
У тебя дом.	(ty) Masz dom.
У него девушка.	On ma dziewczynę.
У неё парень.	Ona ma chłopaka.
У него мать и отец.	Ono ma matkę i ojca.
У вас муж.	Pani ma męża.
У вас жена.	Pan ma żonę.
У нас семья.	(my) Mamy rodzinę.
У вас книги.	(wy) Macie książki.
У них дети.	Oni mają dzieci.
У них брат и сестра.	One mają rodzeństwo.
У вас родители.	Panie mają rodziców.
У вас деньги.	Panowie mają pieniądze.
У вас мало времени.	Państwo mają mało czasu.

Обратите внимание на окончания

a) неодушевлённые существительные мужского рода:

dom	⇒	Mam	(co?)	dom.
telewizor	⇒	Mam	(co?)	telewizor.
telefon	⇒	Mam	(co?)	telefon.
paszport	⇒	Mam	(co?)	paszport.
samochód	⇒	Mam	(co?)	samochód.

b) одушевлённые существительные мужского рода:

ojciec	⇒	Masz	(kogo?)	ojca.
brat	⇒	Masz	(kogo?)	brata.
syn	⇒	Masz	(kogo?)	syna.
mąż	⇒	Masz	(kogo?)	męża (kogo?) mę ż a
dziadek	⇒	Masz	(kogo?)	dziadka.
chłopak	⇒	Masz	(kogo?)	chłopaka.

c) неодушеwłonne существительные женского рода с окончанием **-a**

- gazeta ⇒ Mamy (co?) gazetę.
- książka ⇒ Mamy (co?) książkę.
- wiza ⇒ Mamy (co?) wizę.
- kuchnia ⇒ Mamy (co?) kuchnię.
- woda ⇒ Mamy (co?) wodę.

d) одушеwłonne существительные женского рода с окончанием **-a**

- mama ⇒ On ma (kogo?) mamę.
- matka ⇒ On ma (kogo?) matkę.
- siostra ⇒ On ma (kogo?) siostrę.
- córka ⇒ On ma (kogo?) córkę.
- żona ⇒ On ma (kogo?) żonę.
- babcia ⇒ On ma (kogo?) babcię.
- rodzina ⇒ On ma (kogo?) rodzinę.

Ćwiczenie 5

Напишите правильное окончание.

Proszę napisać końcówkę.

- Czy masz rodzeństwo? – Tak, mam jedną siostrę.....
- Czy pani ma rodzinę.....? – Tak, mam męża..... i jedną córkę.....
- Czy ma pan rodzeństwo? – Tak, mam jednego brata..... i jedną siostrę.....
- Czy mają państwo dzieci? – Tak, mamy jednego syna..... i jedną córkę.....
- Czy ma pan rodzinę.....? – Tak, mam żonę..... i dziecko.
- Czy pani Jankowska ma rodzinę.....? – Tak, ma matkę..... i ojca.....

Ćwiczenie 6

Отвечьте на вопросы, используя слова из скобок.

Proszę odpowiedzieć na pytania, wykorzystując słowa z nawiasów.

przykład:

- Kogo masz? (matka) ⇒ Mam matkę.....

a)

- Kogo masz?

(ojciec) ⇒

- Kogo ma pani Kowalska?
(mąż) ⇒
 - Kogo ma pan Kowalski?
(żona) ⇒
 - Kogo państwo mają?
(dzieci i babcia) ⇒
 - Kogo mają państwo Lipscy?
(rodzina) ⇒
- b)
- Co masz?
(gazeta) ⇒
 - Co pan ma?
(samochód) ⇒
 - Co ma Marysia?
(książka) ⇒
 - Co mają państwo Kowalscy?
(komputer) ⇒
 - Co ma ta dziewczyna?
(gitara) ⇒
 - Co ma ta kobieta?
(torebka – сумка) ⇒

Ćwiczenie 7

Скажете и напишите это по-польски:
Proszę powiedzieć i napisać to po polsku:

- a)
- У неё семья: муж и дети.
⇒
 - У него жена.
⇒
 - У меня родители: мать и отец.
⇒
 - У тебя брат и сестра.
⇒

У вас бабушка и дедушка. (обращаетесь к женщине)

○ _____

У вас польский телевизор. (обращаетесь к супругам)

○ _____

b) У него есть семья?

○ _____

У тебя есть брат или (lub) сестра?

○ _____

У вас есть дети? (обращаетесь к супругам)

○ _____

У вас есть муж?

○ _____

У вас есть жена?

○ _____

У тебя есть родители?

○ _____

ZAGADKOWY KWADRAT

W KĄCIE NA KONCE KWIADRATU
SŁOWA
ZAGADKOWY
KWADRAT

Z	E	R	W	O	M	A	Ż	B	
L	R	O	D	Z	I	N	A	B	Z
O	O	D	Z	I	A	D	E	K	C
J	D	Z	I	E	C	K	O	O	H
C	Z	E	E	W	A	B	A	B	Ł
Z	I	Ń	C	C	Ó	R	K	I	O
Y	C	S	I	Z	P	A	N	E	P
Z	E	T	S	Y	N	T	B	T	A
N	B	W	B	N	Z	S	Z	A	K
A	A	O	B	A	B	C	I	A	P

Найдите в квадрате 15 слов.

Proszę odnaleźć w kwadracie 15 słów.

- Basia wraca do domu ze szkoły,
jest bardzo zadowolona.
- Mamusiu, pan nauczyciel chwali mnie.
 - Mówi, że mam ładny głos.
 - A co mówi?
 - ...że mam ładny głos, jak ptaszek.
 - Jaki ptaszek?
 - Nie pamiętam.
 - Może słowik?
 - Nie.
 - Może skowronek?
 - Nie. ...Aha! Mówi, że mam
głos jak wrona.

- wracać(3) – возвращаться
- do domu – домой
- bardzo – очень
- zadowolona – довольна
- chwalić(2) – хвалить
- mówić(2) – говорить
- że – что
- ładny – красивый
- ptaszek – птичка
- jaki – какой
- pamiętać(3) – помнить
- słowik – соловей
- może – может
- skowronek – жаворонок
- wrona – ворона

Chwila refleksji Pani Krystyny Stanek

Tylko wiatr niesie czasem twoje imię,
tylko serce szepcze po cichutku,
że jeszcze kiedyś będziesz przy mnie,
a ja zapomnę o swym smutku.

- wiem, że – знаю, что
- ciężko – тяжело
- źle – плохо
- ale – но
- pomyśl – подумай
- ilu – сколько
- wśród – среди
- więc – итак
- uśmiechnij się – улыбнись
- rozmurcz twarz – перестань
хмурить лицо

- wiatr – ветер
- czasem – иногда
- po cichutku – потихоньку
- kiedyś – когда-то
- będziesz – будешь
- zapomnę – забуду
- o swym smutku – о своей печали

Wiem, że jest ci ciężko i źle,
ale pomyśl ilu przyjaciół masz,
wśród nich masz także mnie,
więc uśmiechnij się, rozmurcz twarz!

(Krystyna Stanek)

Lekcja 6

Ile masz lat?

СКОЛЬКО тебе лет?
Ile masz lat?

- Ile masz lat?
- Mam sto lat.
A ty? Ile masz lat?
- Mam sto dwa lata.

Мне сто лет.
Mam sto lat.

• • •
- Czy masz rodzeństwo?
- Mam trzy siostry.
- Ile lat mają twoje siostry?
- Młodsza siostra ma cztery lata, a starsza ma dziesięć lat.
- A ile ty masz lat?
- Mam siedem lat.

UWAGA!

Уже знаем, что глагол **mieć** (иметь) употребляется

(1) – для представления лица по имени,

напр.: Mam na imię Andrzej.

(2) – для выражения, что у кого есть кто/что

напр.: Andrzej ma brata i siostrę. (см.: „Lekcja 5”)

Глагол **mieć** употребляется также:

(3) – для выражения возраста лица,

напр.: Mam 30 lat.

считаем - liczymy

1	-	jeden	6	-	sześć
2	-	dwa	7	-	siedem
3	-	trzy	8	-	osiem
4	-	cztery	9	-	dziewięć
5	-	pięć	10	-	dziesięć

Ćwiczenie 1

Odpowiedz na pytania.

Proszę odpowiedzieć na pytania.

a) przykład:

- Ile jest pięć plus dwa? *Pięć plus dwa jest siedem.*

- Ile jest jeden plus cztery?

- Ile jest trzy plus siedem?

b) przykład:

- Ile jest pięć minus dwa? *Pięć minus dwa jest trzy.*

- Ile jest cztery minus trzy?

- Ile jest dziewięć minus osiem?

Ćwiczenie 2

Przeczytaj:

Proszę przeczytać:

$$3 + 4 = 7 \qquad 9 - 8 = 1$$

$$1 + 5 = 6 \qquad 10 - 3 = 7$$

- Czy mają państwo dzieci?

- Mam tylko córki.

- Ile państwo mają córek?

- Mam 5 córek.

- Ile one mają lat?

- Ania ma 1 rok.

- Monika ma 3 lata.

- Ewa ma 5 lat.

- Tereska ma osiem lat,

a Basia ma 11 lat.

Twoje dzieci mają

считаем - liczymy

11	-	jedenaście	16	-	szesnaście
12	-	dwanaście	17	-	siedemnaście
13	-	trzynaście	18	-	osiemnaście
14	-	czternaście	19	-	dziewiętnaście
15	-	piętnaście			

Ćwiczenie 3

Прочитайте:

Proszę przeczytać:

$$11 + 7 = 18 \quad 17 - 12 = 5$$

$$19 - 13 = 6 \quad 14 + 4 = 18$$

$$10 + 5 = 15 \quad 11 - 1 = 10$$

- Czy masz brata?
- Mam.
- Jak on ma na imię?
- Marek.
- Ile on ma lat?
- Marek ma 19 lat.
- Czy on ma dziewczynę?
- Ma.
- Jak ma na imię jego dziewczyna?
- Monika.
- Ile ma lat?
- Osiemnaście.

Ćwiczenie 4

Вставьте слова.

Proszę wstawić słowa.

Ile ona lat?	Ile one lat?
Ile (ty) lat?	Ile pani lat?
Ile lat pana ojciec?	Ile lat państwa dzieci?
Ile lat twoja babcia?	

- Czy ma pani rodziców?
- Tak, mam. Mam matkę i ojca.
- Jak ma na imię pani matka i ile ma lat?
- Moja matka ma na imię Wanda i ma 42 lata.
- A pani ojciec?
- Mój ojciec ma 51 lat i ma na imię Henryk.

считаем - liczymy

20	-	dwadzieścia	50	-	pięćdziesiąt
30	-	trzydzieści	60	-	sześćdziesiąt
40	-	czterdzieści	70	-	siedemdziesiąt
			80	-	osiemdziesiąt
			90	-	dziewięćdziesiąt
		100	-		sto

Ćwiczenie 5

Прочитайте:

Proszę przeczytać:

24	+	31	=	55	44	+	33	=	77
99	-	88	=	11	66	-	41	=	25
87	-	34	=	53	74	+	23	=	97

nie jest trudne

1 - jeden	11 - jedenaście	-naście	20 - dwadzieścia	-dziesiąt
2 - dwa	12 - dwanaście		30 - trzydzieści	
3 - trzy	13 - trzydzieści		40 - czterdzieści	
4 - cztery	14 - czterdzieści		50 - pięćdziesiąt	
5 - pięć	15 - pięćdziesiąt		60 - sześćdziesiąt	
6 - sześć	16 - sześćdziesiąt		70 - siedemdziesiąt	
7 - siedem	17 - siedemdziesiąt		80 - osiemdziesiąt	
8 - osiem	18 - osiemdziesiąt		90 - dziewięćdziesiąt	
9 - dziewięć	19 - dziewięćdziesiąt			

UWAGA!

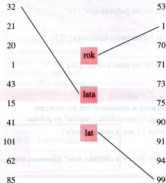
UWAGA!

1 год	1 rok
2]	2]
3 года	3 lata
4]	4]
5]	5]
6]	6]
⋮ лет	⋮ lat
20]	20]
21 год	21 lat
22]	22]
23 года	23 lata
24]	24]
25]	25]
26 лет	26 lat
⋮	⋮
30]	30]
31 год	31 lat
итд.	itd.

Ćwiczenie 6

Что с чем сочетается? Соедините и затем прочитайте.

Co się z czym łączy? Proszę połączyć i przeczytać.

Ćwiczenie 7

Вставьте соответствующие слова, обозначающие возраст.

Proszę wstawić odpowiednie słowa wyrażające wiek.

Mam 23 Moja matka ma 41

Mój ojciec ma 42 Mój mały brat ma 1

a moja starsza siostra ma 21 Moja ciotka ma 38

a mój wujek 51

Mój kolega ma 24 a moja koleżanka 22

Ćwiczenie 8

Отвѣты на вопросы. В ответах используйте данные из скобок.
Proszę odpowiedzieć na pytania. W odpowiedziach proszę użyć dane z nawiasów.

- Ile lat ma jego dziadek? (91)

- Ile lat ma jej babcia? (75)

- Ile lat ma państwa syn? (33)

- Ile lat ma twoja koleżanka? (27)

- Ile lat ma pana kolega? (31)

Ćwiczenie 9

Скажите и напишите это по-польски:
Proszę to powiedzieć i napisać po polsku:

- Мне 17 лет, а сколько тебе?

- Мне 30 лет, а сколько вам? (спрашиваем мужчину)

- Моей сестре 21 год, а сколько вам? (спрашиваем женщину)

- Вашей дочери 2 года, а сколько вашему сыну? (спрашиваем мужчину)

- Моему отцу 61 год, а сколько вашему отцу? (спрашиваем женщину)

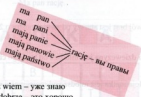
- He pani ma lat?
- Proszę pana !!!
Hmmm... Proszę pana,
mam dużo lat, ale
jestem ciągle młoda.

Proszę pana !!! – обращение к мужчине с досадой
Proszę pana. – вежливое обращение к мужчине
dużo – много
ale – но
ciągle – постоянно, всё время
młoda – молодая

- Rozumiem.
- Ma pani męża?
- Mam.
- Ile ma lat?
- Mój mąż ma czterdzieści pięć lat.
- O ile lat jest pani młodsza od swojego męża?
- Jestem młodsza od swojego męża o pięć lat.
- To znaczy, że pani mąż jest starszy od pani o pięć lat.
- Ma pan rację.
- Już wiem, ile pani ma lat.
- To dobrze, ale proszę nikomu tego nie mówić.
- Zgoda?
- Zgoda.

rozumiem – понимаю
 rozumieć (4) – понимать

to znaczy – это значит

już wiem – уже знаю
 to dobrze – это хорошо
 proszę – прошу
 prosić (2) – просить
 mówić (2) – говорить
 Zgoda? – Договорились?

НА СКОЛЬКО ЛЕТ?

о ile lat?

ОН } МОЛОЖЕ КОГО
 ОНА }

он } jest młodszy od kogo

ona } jest młodsza od kogo

ОН } СТАРШЕ КОГО
 ОНА }

он } jest starszy od kogo

ona } jest starsza od kogo

- O ile lat ona jest młodsza od niego?
- Ona jest młodsza od niego o 5 lat.
- O ile lat on jest starszy od niej?
- O 5 lat.

Ćwiczenie 10

Как следует спросить, чтобы получить такие ответы?

Jak należy zapytać, aby otrzymać takie odpowiedzi?

podpowiedzi na str. 85

- Twój brat jest starszy od swojej siostry o 2 lata.
- Ta dziewczyna jest młodsza od swojego chłopaka o 1 rok.
- Moja matka jest młodsza od mojego ojca o 8 lat.

Ćwiczenie 11

Скажите это по-польски:

Proszę powiedzieć to po polsku:

- На сколько лет он старше своей жены?
- На 3 года.
- На сколько лет вы моложе своего мужа?
- Я моложе своего мужа на 7 лет.
- На сколько лет твоя бабушка моложе твоего дедушки?
- На 1 год.

Ещё иначе можно спросить о возрасте:

в каком возрасте?
w jakim wieku?

- W jakim wieku jest ten mężczyzna? | w podszłym wieku – w podeszłym wieku
- On jest już w podeszłym wieku.

piękne – красивые

- W jakim wieku są te kobiety?
- One są w pani wieku.
- To znaczy, że są jeszcze młode.
- Bardzo młode i piękne.
- Ma pan rację.

Z A G A D K A

угадай изречение – отгадай powiedzenie

K A Ź D A K B I
 T Y L E T
 N A W Y G Ł A D A

Znany fizyk na wykładzie o wieku Ziemi zakończył swoje myśli słowami: „Z wiekiem Ziemi jest tak samo, jak z wiekiem kobiety: trudno określić go zbyt dokładnie.”

tyło – столько
 wygląda – выкидывает
 wyglądać (3) – выкидаться

Известный физик на лекции о возрасте Земли закончил свои мысли словами: „С возрастом Земли так же, как с возрастом женщины: трудно его определить слишком точно.”

Lekcja 7

Gdzie mieszkasz?

- Gdzie mieszkasz?
- Mieszkam w Polsce.
- A gdzie ty mieszkasz?
- Mieszkam w Kazachstanie.
- A gdzie ona mieszka?
- Ona mieszka na Ukrainie.
- A gdzie on mieszka?
- Na Litwie.
- Gdzie mieszkają twoje koleżanki?
- One mieszkają na Białorusi.

Где живёшь?
Gdzie mieszkasz?

ЖИТЬ —
 БЫТЬ В ЖИВЫХ — żyć (1)
 проживать — mieszkać (3)

- Czy twoi rodzice żyją?
- Tak, żyją.
- A gdzie mieszkają?
- Moi rodzice mieszkają tak jak ja, w Kazachstanie.
- A gdzie mieszkają pańi rodzice?
- Moi rodzice mieszkają w Polsce.

Polska → gdzie? → w Polsce

- W jakim kraju państwo mieszkają?
- Mieszkamy w Kazachstanie.
- W jakim kraju mieszkają państwa rodzice?
- Moi rodzice mieszkają na Ukrainie, a rodzice mojego męża już nie żyją.

już - уже

kraj → gdzie? → w kraju
 W jakim kraju?

Ojej!

страна – kraj
 страна – страница, сторона

Ćwiczenie 1

Что с чем соединить, чтобы получить правильные предложения?
 Co z czym połączyć, aby otrzymać zdania poprawne?

W Polsce	żyjesz?
Mam 21 lat, już tyle lat	żyją?
Czy twoi rodzice	nie żyją?
Ile masz lat, ile lat	mieszkaś?
Moi dziadkowie już	mieszkam już 2 lata.
W jakim kraju	żyję.

Ćwiczenie 2

Ответьте на вопросы.
 Proszę odpowiedzieć na pytania.

- W jakim kraju państwo mieszkają?
- Czy pani/pana rodzice żyją?
- W jakim kraju mieszkają pani/pana rodzice?
- W jakim kraju mieszkasz?
- W jakim kraju mieszka twoje rodzeństwo?

- Mieszkasz w mieście, czy na wsi?
- Mieszkam w mieście.
- W jakim mieście mieszkasz?
- Mieszkam w mieście Koksztetau.
- A pani? Mieszka pani na wsi, czy w mieście?
- Mieszkam w mieście.
- W jakim?
- W Warszawie.

czy – или

miasto – город
место – miejsce

miasto → gdzie? → w mieście

wieś – деревня, село
весь – cały

w mieście – в городе
вместе – razem

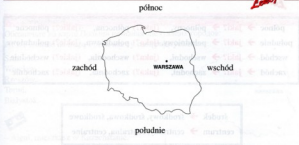
wieś → gdzie? → na wsi
we wsi

- Twoi rodzice mieszkają w mieście, czy na wsi?
- Na wsi.
- W jakiej wsi?
- W polskiej wsi Zielony Gaj.
- Gdzie to jest?
- To jest prawie 140 km na północ od Koksztetau.

prawie – почти

Где это?
Gdzie to jest?

Это...
To jest ...

północ → gdzie? → na północy
południe → gdzie? → na południu
wschód → gdzie? → na wschodzie
zachód → gdzie? → na zachodzie

- Gdzie mieszkają pani koleżanki i koledzy?
- W różnych częściach Polski: na południu, na północy, na wschodzie, na zachodzie, a także w centrum kraju.
- W jakich miastach?
- W Krakowie, w Gdańsku, w Lublinie, w Poznaniu, w Łodzi.
- Gdzie leży Kraków?
- Kraków leży w południowej części Polski.
- Gdzie leży Gdańsk?
- W północnej części kraju.
- A Lublin, Poznań i Łódź? Gdzie leżą te miasta?
- Lublin leży we wschodniej Polsce, Poznań w zachodniej, a Łódź w centralnej, to znaczy w środkowej części Polski.

w różnych częściach –
 – в разных частях
 w centrum kraju –
 – в центре страны
 w jakich miastach? –
 – в каких городах?
 leży – лежит
 leżeć (2) – лежать

to znaczy – это значит
 w środkowej części –
 – в средней части

- północ** → **jaki?** → północny, (jaka?) północna, (jakie?) północne
południe → **jaki?** → południowy, (jaka?) południowa, (jakie?) południowe
wschód → **jaki?** → wschodni, (jaka?) wschodnia, (jakie?) wschodnie
zachód → **jaki?** → zachodni, (jaka?) zachodnia, (jakie?) zachodnie

- środek** → środkowy, środkowa, środkowe
centrum → centralny, centralna, centralne

Ćwiczenie 3

Определите географическое положение городов, обозначенных на карте Польши. Proszę określić położenie geograficzne miast, pokazanych na mapie Polski.

- Gdzie leży Warszawa?
- Gdzie leży Gdynia?
- Gdzie leży Zielona Góra?
- Gdzie leżą Katowice?
- Gdzie leży Białystok?

- Jakie są jeszcze inne miasta w Polsce?
- Inne duże i ważne miasta polskie to: Szczecin, Wrocław, Rzeszów, Toruń i jeszcze dużo innych.
- Jak jest położenie geograficzne tych miast?
- Szczecin leży na północnym zachodzie, Wrocław leży na południowym zachodzie, Rzeszów na południowym wschodzie, a Toruń w Polsce centralnej.

jeszcze – ещё
 duże – большие, крупные
 dużo – много

Ćwiczenie 4

Обозначьте на карте Польши названия следующих городов:

Proszę nanieść na mapę Polski nazwy następujących miast:

Szczecin,
Wrocław,
Rzeszów,
Toruń,
Białystok.

– Ajjul, mieszkasz w Kazachstanie.

Jesteś obywatelką Kazachstanu, prawda?

– Tak, mam obywatelstwo kazachstańskie.

A pani jakie ma obywatelstwo?

– Mam obywatelstwo polskie.

Moją ojczyzną jest Polska.

– A moją ojczyzną jest Kazachstan.

jesteś obywatelką – ты гражданка

Moją ojczyzną jest Polska. –

– Моя родина – Польша.

obywatel – гражданин

obywatelka – гражданка

obywatele – граждане

⋮

obywatelstwo – гражданство

Ćwiczenie 5

Отвечь на вопросы:

Proszę odpowiedzieć na pytania:

a) przykład:

– Pani Potocka mieszka w Polsce. Jakie ona ma obywatelstwo?

Pani Potocka ma obywatelstwo polskie.

– Państwo Bagiryscy mieszkają w Kazachstanie. Jakie oni mają obywatelstwo?

– Pan Wisniewski mieszka na Ukrainie. Jakie on ma obywatelstwo?

Lektura ?

- Panie Bilewskie mieszkają na Białorusi. Jakie one mają obywatelstwo?
- Państwo Kolscy mieszkają w Rosji. Jakie oni mają obywatelstwo?
- Moje koleżanki mieszkają na Litwie. Jakie one mają obywatelstwo?
- Moi koledzy mieszkają na Łotwie. Jakie oni mają obywatelstwo?

Ćwiczenie 6

Вставьте нужные слова.
 Proszę wstawić brakujące wyrazy.

- W jakim mieszkasz?
- w Polsce.
- Jakie obywatelstwo?
- Mam polskie.
- W miście mieszkasz?
- w Krakowie.
- Gdzie leży to ?
- Kraków na Polski.
- A gdzie państwo mieszkają? W jakim ?
- w Kazachstanie.
- Państwo mieszkają na, czy w ..?
- w mieście.
- W jakim ?
- W mieście Koksztetu.
- Gdzie to ? Gdzie leży to ?
- Miasto Koksztetu na Kazachstanu.
- obywatelstwo państwo ?
- kazachstańskie.

- Wreszcie mamy swoje mieszkanie!
- Gdzie? W jakiej dzielnicy?
- W centrum Warszawy.
W dzielnicy Śródmieście.
- Przy jakiej ulicy?
- Przy głównej ulicy w Warszawie,
przy Marszałkowskiej!
- To wspaniale!
- Na którym piętrze?
- Na pierwszym.

- wreszcie – наконец
- mieszkanie – квартира
- dzielnica – район (города)
- Śródmieście – 1) название главного района Варшавы
2) центр города
- ! центр → в центре
- ! centrum → в centrum
- to wspaniale – это великолепно

какой этаж?
które piętro?

первый этаж – parter
второй этаж – pierwsze piętro
третий этаж – drugie piętro
четвёртый этаж – trzecie piętro
itd.

który?

która?

które?

pierwszy

pierwsza

pierwsze

drugi

druga

drugie

trzeci

trzecia

trzecie

czwarty

czwarta

czwarte

piąty

piąta

piąte

szósty

szósta

szóste

siódmy

siódma

siódme

ósmo

ósma

ósme

dziwiąt

dziwiąt

dziwiąt

dziśiąt

dziśiąt

dziśiąt

- Na którym piętrze mieszkaś?
- Mieszkam na parterze.

na którym piętrze?

na pierwszym, na drugim, na trzecim,
na czwartym, na piątym, na szóstym,
na siódmym, na ósmym, na dziewiątym,
na dziesiątym, ... itd.

Jaki jest państwa adres zamieszkania?

- Warszawa, ulica Piękna 179,
mieszkanie numer 48.

A jaki jest pana adres?

Podkowa Leśna,
ulica Słoneczna 4,
województwo warszawskie.

adres zamieszkania – местожительство

piękny – прекрасный
mieszkanie – квартира

leśny – лесной

słoneczny – солнечный

województwo – область, воеводство

Ćwiczenie 7

Спросите по-польски и ответьте на каждый вопрос;
с вопросами обращаетесь к группе нескольких человек.
Proszę zapytać po polsku i odpowiedzieć na każde pytanie;
z pytaniami zwracamy się do kilku osób.

a) przykład:

- Gdzie żywёcie?

- *Gdzie państwo mieszkają?*

- *Mieszkamy (np.) w Polsce.*

np. = na przykład – например

1. - В какой стране живёте?

.....
.....
.....

2. - Живёте в городе или в селе?

.....
.....
.....

3. – Gdzie położony jest ten miasto / to wioska?

Na północy, północnym zachodzie lub na wschodzie kraju?

4. – Jaki jest Twój kraj obywatelstwa?

5. – Jaki jest Twój adres?

6. – Czy masz mieszkanie?

7. – W jakim rejonie miasta mieszkasz?

8. – Na jakim piętrze mieszkasz?

Ćwiczenie 8

Odpowiedz na pytania.

Proszę odpowiedzieć na pytania.

1. Gdzie pan/pani mieszka?

2. Jaki pan/pani ma obywatelstwo?

3. Jaki kraj jest pana/pani ojczyzną?

ZAGADKOWY KWADRAT

W KLEKCI NA KOSCI KNIUZI
 SŁOWA
 Z KWADRATU

В этом квадрате 22 слова. 2 из них мы уже нашли, остальные прошу отыскать. W tym kwadracie są 22 znane Państwu słowa, 2 z nich już odnaleźliśmy, pozostałe proszę odszukać.

W szkole na lekcji
 pani nauczycielka pyta Jasiu;
 – Jasiu, co wiesz o jaskółkach?
 – To są bardzo mądre ptaki.
 – Dlaczego?
 – Bo odlatują do innych
 krajów, gdy zaczyna się
 rok szkolny.

na lekcji – на уроке
 pytać (3) – спрашивать
 Jasiu – звательный падеж, обраще-
 ние к мальчику по имени Јасі
 co wiesz – что знаешь
 jaskółka – ласточка
 bardzo mądre – очень умные
 ptaki – птицы
 dlaczego – почему
 bo – потому
 odlatywać (1) – улетать
 gdy zaczyna się – когда начинается
 rok szkolny – учебный год

Chwila

refleksji Pani Krystyny Stanek

Bardzo często powracam myślami
do lat, gdy mieliśmy dom rodzinny,
gdy ojciec i matka byli razem z nami,
a świat był zupełnie inny...

bardzo – очень
często – часто
powracać (3) do... – возвращаться к
mieliśmy – был у нас
gdy – когда
razem – вместе
zupełnie – совсем
inny – другой

tu, tutaj – здесь
wioska – маля виеś
dzieciństwo – детство
piękny – прекрасный
śnić (2) – видеть во сне
dom rodzinny – родной дом
przeżyłam – я прожила

Tu była wioska, gdzie przyszedłam na świat.
Tu było dzieciństwo, gdy piękne sny śniłam.
Tutaj dwadzieścia szczęśliwych lat
w moim domu rodzinnym przeżyłam.

Kocham mój dom i wszystkie w nim kąty
i okno, z którego spoglądam na gwiazdy na niebie.
Gdy próg przekraczam, jestem u siebie...

Kocham swój dom.

Kocham swój dom,

to mozolne po schodach wspinanie,

gdy nogi z wysiłku się płączą....

i tę radość, gdy schody się kończą...

tak wysoko jest to moje mieszkanie.

(Krystyna Stanek)

kochać (3) – любить
wszystkie – все
kąty – углы
spoglądać (3) – поглядывать
próg – порог
przekraczać (3) – переходить
mozolne wspinanie – трудное
wspinanie – восхождение
schody – лестница
z wysiłku się płączą – заплетаются
от усилия

Lekcja 8

Kim jesteś? Jakiej jesteś narodowości?

- Kim jesteś?
- Jestem Polakiem.
- Jak się nazywasz?
- Nazywam się Jan Kowalski.
- Gdzie mieszkasz?
- Mieszkam w Polsce.
- Czy masz rodzinę?
- Tak, mam.
- Czy masz mieszkanie?
- Mam.
- Czy masz pracę?
- Mam.
- Czy masz pieniądze?
- Mam trochę pieniędzy.
- Czy jesteś szczęśliwy?
- Jestem.

praca – работа

pieniądze – деньги

trochę – немного

szczęśliwy – счастливый

Кто ты?

Kim jesteś?

Кто вы?

Kim $\left\{ \begin{array}{l} pani \\ pan \end{array} \right\}$ jest?

Кто вы?

Kim państwo są?

Обратите внимание,
что слову **кто**
в русском вопросе
соответствует **kim**
в польском варианте

Я поляк.	(ja) Jestem Polakiem.
Я полька.	(ja) Jestem Polką.
Ты поляк.	(ty) Jesteś Polakiem.
Ты полька.	(ty) Jesteś Polką.
Он поляк.	On jest Polakiem.
Она полька.	Ona jest Polką.
Вы поляк.	Pan jest Polakiem.
Вы полька.	Pani jest Polką.
Мы поляки.	(my) Jesteśmy Polakami.
Мы польки.	(my) Jesteśmy Polkami.
Вы поляки.	(wy) Jesteście Polakami.
Вы польки.	(wy) Jesteście Polkami.
Вы поляки.	Państwo są Polakami.
Вы поляки.	Panowie są Polakami.
Вы польки.	Panie są Polkami.
Они поляки.	Oni są Polakami.
Они польки.	One są Polkami.

Обратите внимание:

в польском языке, иначе чем в русском, употребляются глаголы **jestem, jesteś, jest, jesteśmy, jesteście, są**, т.е. формы глагола **być** (быть)

BYĆ (настоящее время) BYĆ

1. я (есть)	1. мы (есть)	1. ja	jestem	1. my	jesteśmy
2. ты (есть)	2. вы (есть)	2. ty	jesteś	2. wy	jesteście
3. он	3. они (есть)	3. on	jest	3. oni	są
она		ona		one	
оно		ono		panowie	
		pan		panie	
		pani		państwo	

Ćwiczenie 1

Сочетайте вопросы с ответами (возможны варианты).

Proszę połączyć pytania z odpowiedziami (możliwe są warianty).

Kim są siostry Kwiatkowskie?	Jestem Polką/Polakiem.
Kim są państwo Kwiatkowsy?	One są Polkami.
Kim są Anna i Monika?	Oni są Polakami.
Kim są te kobiety?	Oni są Rosjanami.
Kim są ci mężczyźni?	One są Rosjankami.
Kim jesteś?	One są Polkami.

Ćwiczenie 2

Вставьте нужные глаголы.

Proszę wstawić brakujące czasowniki.

- Pani Zofia Polką. Ja Polką.
 Ja Polakiem. One Polkami.
 Państwo Polakami. On Litwinem.
 Oni Kazachami. Państwo Gaponczukowie Ukraincami.
 My Polakami. Pani Iwanowa Rosjanką.
 Bibigul Kazaszka.

**Ты кто по происхождению?
 Kim jesteś z pochodzenia?**

- Kim są z pochodzenia twoi dziadkowie?
- Moja babcia jest Niemką, a dziadek Ukraincem.
- Kim z pochodzenia są pani rodzice?
- Moja matka jest Polką, a ojciec Gruzinem.
- Kim z pochodzenia są państwa dzieci?
- Nazwiska dzieci są Polakami.

Ćwiczenie 3

Postawьте вопросы к следующим предложениям:

Proszę zadać pytania do następujących zdań:

Pani Zofia jest Polką.

Państwo Rutkowscy są Polakami.

Nadieżda i Walentyna są Rosjankami.

Nursultan jest Kazachem.

Oni są Estonkami.

UWAŻAJ!

Напомним, что в польском языке, в отличие от русского, названия национальностей пишутся с большой буквы.

KRAJ	NARODOWOŚĆ			JĘZYK OJCZYSTY
USA	Amerykanin	Amerykanka	Amerykanie	amerykański (angielski)
Wielka Brytania	Anglik	Angielka	Anglicy	angielski
Białoruś	Białorusin	Białorusinka	Białorusini	białoruski
Chiny	Chińczyk	Chinka	Chińczycy	chiński
Czechy	Czech	Czeszka	Czesi	czeski
Estonia	Estończyk	Estonka	Estończycy	estoński
Gruzja	Gruzin	Gruzinka	Gruzini	gruziński
Hiszpania	Hiszpan	Hiszpanka	Hiszpanie	hiszpański
Kazachstan	Kazach	Kazaszka	Kazachowie	kazachski
Litwa	Litwin	Litwinka	Litwini	litewski
Łotwa	Łotysz	Łotyszka	Łotysze	łotewski
Niemcy	Niemiec	Niemka	Niemcy	niemiecki
Armenia	Ormianin	Ormianka	Ormianie	armeński
Polska	Polak	Polka	Polacy	polski
Rosja	Rosjanin	Rosjanka	Rosjanie	rosyjski
Ukraina	Ukraińiec	Ukraiinka	Ukraińcy	ukraiński
Włochy	Włoch	Włoszka	Włosi	włoski

Можно ещё иначе спросить о национальности:
Można jeszcze inaczej zapytać o narodowość:

ТЫ КТО ПО НАЦИОНАЛЬНОСТИ?
Jakiej jesteś narodowości?

- Jakiej jesteś narodowości?
- Jestem Polakiem. A ty?
- Jestem Polką.

Żydówka – єврейка

- Jakiej pani jest narodowości?
- Jestem Żydówką.
- A pan jakiej jest narodowości?
- Jestem Rosjaninem.

- Jakiej narodowości są pana dziadkowie?
- Moi dziadkowie są Polakami.

KTO	JEST	KIM?
Polak		Polak iem
Rosjanin		Rosjanin em
Ukrainiec		Ukrainiec em
Kazach		Kazach em
Anglik		Anglik iem
em	jest kim? →	-em/k-iem
Polk a		Polk ą
Rosjanik a		Rosjanik ą
Ukraink a		Ukraink ą
Kazach a		Kazach ą
Anglielk a		Anglielk ą
ona	jest kim? →	-ą
Polacy		Polak ami
Rosjanie		Rosjan ami
Ukraincy		Ukrainc ami
Kazachowie		Kazach ami
Anglicy		Anglik ami
oni	są kim? →	-ami

Ćwiczenie 4

Скажите и напишите это по-польски:
 Proszę to powiedzieć i napisać po polsku:

- 1)
 - Ты кто по национальности? ⇨
 - Я русский. А ты кто? ⇨
 - Я поляк. ⇨

- 2)
 - Вы кто по происхождению? ⇨
 - Я полька. А вы? ⇨
 - Мы поляки. ⇨

- 3)
 - Кто по национальности ваши дети? ⇨
 - Наши дети поляки. ⇨

- 4)
 - Кто по национальности ваш муж? ⇨
 - Мой муж немец. ⇨

- 5)
 - Кто вы? (вопрос к супругам) ⇨
 - Я русский, а моя жена полька. ⇨

- 6)
 - Кто по происхождению ваши родители? (вопрос к женщине)
 ⇨
 - Мой отец белорус, а мать украинка. ⇨

- 7)
 - Кто по национальности его жена? ⇨
 - Его жена американка. ⇨

- 8)
 - Кто эти женщины? ⇨
 - Они поляки. ⇨

- Czy znasz język polski?
- Tak, znam.
- A ty?
- Nie, ja jeszcze nie znam języka polskiego.
- A pan? Czy pan zna język polski?
- Bardzo słabo znam język polski.
- A pana żona?
- Moja żona wcale nie zna polskiego.

znać (3) – знать

wcale nie... – совсем не...

mówić (2) – говорить
po polsku – по-польски

trochę – немного
rozumieć (4) – понимать

- Czy mówisz po polsku?
- Tak, mówię.
- A twój brat?
- Nie, on jeszcze nie mówi po polsku.
- A pani?
- Ja trochę rozumiem po polsku.

znać język polski, rosyjski, angielski

rozumieć
mówić
czytać
pisać

po polsku, po rosyjsku, po angielsku

JAK?

bardzo dobrze
dobrze
średnio
słabo
trochę
tylko trochę
źle - mało
wcale nie ...

Ćwiczenie 5

Дополните предложения.
Proszę uzupełnić zdania.

przykład:

- Czy pani (znać) ~~zna~~ język polski? - Nie, nie ~~znaję~~ języka polskiego.

- 1) - Czy pan (rozumieć) po polsku?
- Tylko
- 2) - Czy państwo (mówić) po polsku?
- Nie, my nie

- 3) – Czy państwa dzieci (mówić, czytać, pisać)
..... po polsku?
– Tak
- 4) – Czy pani rodzice (znać) język polski?
– Moi rodzice tylko
- 5) – Czy pana żona (mówić) po polsku?
– Moja żona jeszcze
- 6) – Czy pani mąż (znać) język polski?
– Mój mąż wcale

Ćwiczenie 6

Скажите и напишите это по-польски:
Proszę to powiedzieć i napisać po polsku:

1. – Twoi przyjaciele mówią po-польски?
.....
– Да, они говорят, но очень слабо.
.....
2. – Ваш муж понимает по-польски?
.....
– Немного.
3. – Ваша дочь знает польский язык? (вопрос к женщине)
.....
– Да, она очень хорошо говорит, читает и пишет по-польски.
.....

Zapamiętaj!

Język ojczysty	–	родной язык
Język obcy	–	иностранный язык
Języki obce	–	иностанные языки

на каком языке?
w jakim języku?

w języku polskim,	po polsku
w języku rosyjskim,	po rosyjsku
w języku angielskim,	po angielsku
w języku niemieckim,	po niemiecku
w języku ojczystym,	(-)
w języku obcym,	(-)

Ćwiczenie 7

Соедините части предложений.
Proszę połączyć części zdań.

Ona bardzo dobrze zna	mówią Polacy na całym świecie.
W języku ojczystym	i dlatego mówi po rosyjsku.
Znam cztery języki	po ukraińsku i białorusku.
W Niemczech	jest ta książka?
W Kazachstanie	język polski, rosyjski i kazachski.
On mieszka w Rosji	i moim językiem ojczystym jest polski
Trochę rozumiem	mówię w języku niemieckim.
Jestem Polakiem	wcale nie znają języka chińskiego.
W jakim języku	obec.
Anglicy	mieszkają Kazachowie, Rosjanie
Ukraińcy, Tatarzy, Polacy, Niemcy
i inne narodowości.

Ojej!

narodowy – национальный
narodny – ludowy

hymn narodowy	– n. гимн	twórczość ludowa	– n. творчество
flaga narodowa	– n. флаг	sztuka ludowa	– n. искусство
barwy narodowe	– n. цвета	tradycja ludowa	
święta narodowe	– n. праздники	mądrość ludowa	– n. мудрость
pamięć narodowa	– n. память	przysłowie ludowe	– n. пословица
świadomość narodowa	– n. самосознание	strój ludowy	– n. костюм
powstanie narodowe	– n. восстание	instrument ludowy	
bohater narodowy	– n. герой	muzyka ludowa	
teatr narodowy	– n. театр	taniec ludowy	
filharmonia narodowa	– n. филармония	piosenka ludowa	– n. песня
dochód narodowy	– n. доход	zespół ludowy	– n. ансамбль
gospodarka narodowa	– народное хозяйство		

NAZWISKA WIELKICH POLAKÓW

Tadeusz Kościuszko (1746-1817) – jest bohaterem narodowym Polski i Stanów Zjednoczonych Ameryki*.

* Stany Zjednoczone Ameryki (USA) – Соединенные Штаты Америки (США)

Wojciech Bogusławski (1757-1829) – jest „ojcem” teatru polskiego, Teatru Narodowego w Warszawie.

Stanisław Moniuszko (1819-1872) – jest twórcą* polskiej opery narodowej.

* twórca – создатель

Jan Matejko (1838-1893) – malował monumentalne obrazy* – sceny narodowej historii Polaków.

* malował obrazy – писал картины

Oskar Kolberg (1814-1890) – etnograf, folklorysta, badacz* i zbieracz** polskiej twórczości ludowej.

* badacz – исследователь, ** zbieracz – собиратель

Zapamiętaj!

Ćwiczenie 8

Wstawiaj słowo **narodowy** lub **ludowy** w potrzebnej formie.
 Proszę wstawić słowo **narodowy** albo **ludowy**.

- 11 listopada jest polskim świętem, świętem odzyskania niepodległości w 1918 roku.
- „Pan Tadeusz” Adama Mickiewicza jest polską epopeją
- W muzeach etnograficznych są stroje i muzyczne instrumenty
- Obrazy historyczne Jana Matejki są w Muzeum w Krakowie i Warszawie.
- Przed Teatrem Narodowym w Warszawie są dwa pomniki dwóch wielkich Polaków: Stanisława Moniuszki, „ojca” polskiej opery i Wojciecha Bogusławskiego, „ojca” polskiego teatru
- „Jak Barbara (4.XII) po lodzie, Boże Narodzenie po wodzie” – to jest przysłowie
- Centralnym bankiem w Polsce jest Bank Polski (NBP).

ZAGADKI

CO TO JEST ?

1. biało-czerwona
2. „Jeszcze Polska nie zginęła...”
3. krakowiak, oberek, mazurek, kujawiak
4. „Od świętej Anki (26 VII) są chłodne wieczory i ranki.”

W parku rozmawia Polak i Szkot.

- Chcę mieć dużo pieniędzy – mówi Szkot.
- Jak dużo? – pyta Polak.
- Tyle, ile jest liści na tym drzewie.
- A podzielisz się ze mną?
- A po co? Weź sobie drugie drzewo.

rozmawiać (3) – беседовать

Szkot – шотландец

chcieć (1) – хотеть

dużo – много

pytać (3) – спрашивать

tyle – столько

liść – лист, liście – листья

podzielić się (2) – поделиться

ze mną – со мной

po co – зачем

wziąć (1) – взять

weź sobie – возьми себе

drzewo – дерево

szczęście – счастье

20 lat temu – 20 лет назад

moskiewski – московский

Związek Radziecki – Советский Союз

czy wiesz? – знаешь?

pech – невезение, неудача

pech polega na tym, że – заключается

в том, что

- Co to jest szczęście? – pyta 20 lat temu nauczycielka w szkole moskiewskiej.

- Szczęściem jest to, że żyję i mieszkam w Związku Radzieckim.

- Bardzo dobrze, Sasza. A czy wiesz, co to jest pech?

- Pech polega na tym, że to ja mam to szczęście.

Zapamiętaj!

мне везёт - mam szczęście

мне не везёт - mam pecha

Chwila

refleksji Pani Krystyny Staneck

Moja Ojczyzna, Polsko moja miła,
na której lonie matka mnie zrodziła
w czasie wojennej zawieruchy srogiej
pod twoim niebem, we wsi ubogiej.
Najpiękniej tutaj słońce świeci,
tu ptaki radośnie śpiewają,
szczęśliwe tutaj żyją moje dzieci,
najpiękniej tutaj bzy zakwitają.

Ojczyzna, Polsko – звательный падеж,
обращение к Родине, к Польше
zrodziła – родила
w czasie wojennej zawieruchy –
в повороте военных событий
srogiej – жестокой, суровой
ubogiej – бедной
najpiękniej – красивее всего
tutaj, tu – здесь
ptaki – птицы
radośnie – радостно
śpiewać (3) – петь
szczęśliwe – счастливые
bzy zakwitają – сирень расцветает

honor – честь
te – эти
hasła – лозунги
na sztandarach widniały –
выделялись на знаменах
wielu – много, многие
na obcej ziemi – на чужой земле
ginęło – гибло

Bóg, Honor i Ojczyzna ...
Te hasła na sztandarach widniały.
Wielu Polaków na obcej ziemi
ginęło za te ideały.

(Krystyna Staneck)

Aforyzm

Jesteśmy tym,
czym jest nasza pamięć.

pamięć – память

Lekcja 9

Jaki masz zawód?

- Jaki masz zawód?
- Jestem mechanikiem.

•••

- Jaki pani ma zawód?

- Jestem nauczycielką.

•••

- Jaki jest pana zawód?
- Jestem inżynierem.

•••

- Kim jesteś z zawodu?

- Jestem jeszcze studentem.

завод – професія

завод – zakład, fabryka, przedsiębiorstwo

Какая твоя профессия?

Jaki jest twój zawód?

Какая у тебя профессия?

Jaki masz zawód?

Ты кто по профессии?

Kim jesteś z zawodu?

ZAWODY

dentysta – зубной врач (мужчина)	pielęgniarka – медсестра
dentystka – зубной врач (женищина)	prawnik – юрист
ekonomista	przedsiębiorca – предприниматель
elektryk	robotnik – рабочий
fryzjerka – парикмахерша	rolnik – земледелец, аграрник, fermer
inżynier	rzemieślnik – ремесленник
kierowca – водитель	sekretarka – секретарша
kolejarz – железнодорожник	sprzedawca – продавец
krawcowa – портниха	sprzedawczyni, ekspedientka – продащица
krawiec – портной	sprzątaczką – уборщица
księgową – бухгалтер	stolarz – столяр
kucharka – повариха	szewc – сапожник
kucharz – повар	ślusarz – слесарь
lekarz – врач	technik
murarz – каменщик	urzędniczka – служущая
mechanik	urzędnik – служущий
nauczyciel – учитель	wojskowy – военный
nauczycielka – учительница	
piekarz – пекарь	

Ojej!

robotnik – рабочий
 работник – работник

...i jeszcze trochę...

bezrobotna, bezrobotny – безработная, безработный
emerytka, emeryt – пенсионерка, пенсионер
pracowniczką, pracownik – работница, работник
studentka, student
uczennica, uczeń – ученица, ученик

Ćwiczenie 1

Ответьте на вопросы, кто что делает.
 Proszę odpowiedzieć na pytania.

Kto co robi?

1. Kto buduje domy?

2. Kto piecze chleb?

3. Kto uczy dzieci w szkole?

4. Kto szyje ubrania?

5. Kto leczy ludzi?

6. Kto prowadzi samochód?

7. Kto sprzedaje towary?

8. Kto pracuje na polu?

9. Kto robi obuwie (buty)?

10. Kto gotuje jedzenie?

podskazka – odpowiedź
 szewc, sprzedawca, rolnik,
 piekarz, kucharz, lekarz,
 kierowca, murarz, krawiec,
 nauczyciel.

budować (1) – строить
 piec (1) – печь

uczyć (2) – учить

szyć (1) – шить
 ubranie – одежда

leczyć (2) – лечить

prowadzić (2) – водить

sprzedawać – продавать

pracować – работать

robić (2) – делать
 obuwie —————> обувь
 buty —————> обувь

gotować (1) —————> готовить,
 варить
 jedzenie – пища

	KTO	JEST	KIM?
ona	nauczycielka pielęgniarka krawcowa księgowa sprzątaczk		nauczycielką pielęgniarką krawcówką księgową sprzątaczką
on	kierowca dentysta ekonomista przedsiębiorca sprzedawca		kierowcą dentystą ekonomistą przedsiębiorcą sprzedawcą

ona, on -a jest kim? -ą

on	nauczyciel inżynier dyrektor szewc lekarz murarz stolarz technik mechanik elektryk urzędnik	jest kim?	nauczycielem inżynierem dyrektorem szewcem lekarzem murarzem stolarzem technikiem mechanikiem elektrykiem urzędnikiem
-----------	---	-----------	---

on jest kim? -em/k-iem

Ćwiczenie 2

Составьте предложения.
Proszę ułożyć zdania.

przykład:

ja – być – lekarz ⇨ *(ja) Jestem lekarzem.*

ona – być – nauczycielka ⇨ *Ona jest nauczycielką.*

1. ja – być – przedsiębiorca

⇨

Jaki jest twój zawód?

Jaki masz zawód?

Jestem...

Kim jesteś z zawodu?

Jaki jest pana zawód?

Jaki pan ma zawód?

Jestem...

Kim pan jest z zawodu?

Jaki jest pani zawód?

Jaki pani ma zawód?

Jestem...

Kim pani jest z zawodu?

Jaki jest zawód pana Kowalskiego?

Jaki ma zawód pan Kowalski?

On jest...

Kim jest z zawodu pan Kowalski?

Jaki jest zawód pani córki?

Jaki ma zawód pani córka?

Ona jest...

Kim jest z zawodu pani córka?

Ćwiczenie 3

Отвeтьте на вопросы, используя данные слова.

Proszę odpowiedzieć na pytania, wykorzystując podane słowa.

1. Jaki jest pani zawód?

pielęgniarka

Jestem

2. Jaki ma pan zawód?

rolnik

.....

3. Kim z zawodu jest pani dziadek?

szewc

Mój

4. Jaki zawód ma pana matka?

krawcowa

.....

5. Kim jesteś z zawodu? <i>Jestem jeszcze</i>	studentka
6. Jaki masz zawód?	student
7. Kim jest z zawodu pani Kowalska?	księgowa
8. Jaki zawód ma państwa córka? <i>Marta</i>	uczennica
9. Kim jest z zawodu pana syn?	uczeń
10. Jaki jest zawód pani męża?	kierowca
11. Jaki zawód ma pana żona?	nauczycielka
12. Jaki jest pani/pana zawód?	?

Ćwiczenie 4

Скажите это по-польски:
Proszę powiedzieć to po polsku:

- Ты кто по профессии?
– Я водитель.
- Какая у тебя профессия?
– Я зубной врач.
- Вы кто по профессии? (спрашивает женщину)
– Я бухгалтер.
- Какая ваша профессия? (спрашивает мужчину)
– Я предприниматель.
- Кто по профессии ваша дочь? (спрашивает супругов)
– Наша дочь врач.

Lekcja 9

Jestem	nauczycielką	=	Pracuję	jako	nauczycielka
Jestem	(kim?)	=	Pracuję	jako	(kto?)
być	(kim?)	=	pracować	jako	(kto?)

Ćwiczenie 5

Данные в рамках слова употребите в предложениях.

Proszę użyć w zdaniach słowa podane w ramkach.

- Jestem Pracuję fryzjerka
- Ona jest Ona pracuje sekretarka
- Jestem Pracuję kierowca
- On On stolarz
- (ja) (ja) nauczyciel
- (ja) (ja) księgowia

Ćwiczenie 6

Составьте предложения из данных слов:

Proszę utworzyć zdania z podanych słów:

- on, być, lekarz ⇒
- on, pracować, lekarz ⇒
- ona, pracować, pielęgniarka ⇒
- ona, być, pielęgniarka ⇒
- ja, być, dentystka ⇒
- ja, pracować, dentystka ⇒
- ja, pracować, mechanik ⇒
- ja, być, mechanik ⇒

Ćwiczenie 7

Skażite i napiszcie to po-polski:
 Proszę powiedzieć i napisać to po polsku:

1. Я работаю инженером. Я инженер.
2. Он работает водителем. Он водитель.
3. Она работает портнихой. Она портниха.
4. Я работаю продавщицей. Я продавщица.

ZAGADKOWY KWADRAT

WALCZY NA KONCIE BIAŁYCH
 Z ARMIAMI
 SZYBKA

Найдите 15 названий профессий.
 Proszę znaleźć 15 nazw zawodów.

O	R	O	O	K	S	I	Ę	G	O	W	A
R	O	B	O	T	N	I	K	O	K	K	O
Z	L	A	A	O	S	Z	E	W	C	S	U
E	N	O	I	E	T	O	L	O	K	P	R
M	I	O	E	K	O	L	E	J	A	R	Z
I	K	K	O	K	L	K	K	S	P	Z	Ę
E	O	O	E	K	A	O	T	K	R	E	D
Ś	L	U	S	A	R	Z	R	O	A	D	N
L	E	K	A	R	Z	O	Y	W	W	A	I
N	M	U	R	A	R	Z	K	Y	N	W	K
I	N	Ż	Y	N	I	E	R	O	I	C	K
K	I	E	R	O	W	C	A	O	K	A	O

- Tato, kto jest szefem w domu, mama czy ty?
- Oczywiście ja!
- Ja jestem szefem!
- A mama?
- Mama tylko... decyduje o wszystkim.

tato – обращение к папе
szef – начальник, глава
w domu – дома
oczywiście – конечно
tylko – только
decydować (1) – решать
o wszystkim – о всём

sprawdzać (1) – проверять
praca domowa z ... –
домашняя работа по ...
zrobiłeś błąd –
ты сделал ошибку
więcej – больше
niż powinno – чем должно
liczyć (2) – считать
tataś – папа, папочка
kelner – официант

Nauczycielka sprawdza
pracę domową z matematyki.
- Jasiu, zrobiłeś błąd.
Wyszło ci dwa razy
więcej niż powinno.
- Tataś mi pomagał liczyć.
- A kim jest z zawodu twój
tataś?
- Kelnerem.

U wróżki.

- Wkrótce ktoś stanie
na pana drodze.
- To bardzo źle!
Jestem kierowcą.

wróżka – гадалка
wkrótce – скоро
ktoś – кто-то
stanąć (1) – встать
na drodze – на дороге, пути
bardzo źle – очень плохо

Chwila

refleksji Pana Juliana Tuwima

Wszyscy dla wszystkich

Murarz domy buduje,
 krawiec szyje ubrania,
 Ale gdzieżby co uszył,
 gdyby nie miał mieszkania?
 A i murarz by przecież
 na robotę nie ruszył,
 Gdyby krawiec mu spodni
 i fartucha nie uszył.
 Piekarz musi mieć buty,
 Więc do szewca iść trzeba,
 No, a gdyby nie piekarz,
 Tobo szewc nie miał chleba.
 Tak dla wspólnej korzyści
 i dla dobra wspólnego
 Wszyscy muszą pracować,
 Mój maleńki kolego.

(Julian Tuwim)

Все для всех

ale gdzieżby – но как бы,
 uszył – сшил
 gdyby nie miał – если бы у него не было
 przecież – ведь
 nie ruszył – никак не вышел
 spodnie – брюки
 musi – должен, обязан
 więc iść trzeba – значит идти надо
 gdyby – если бы
 toby – тогда
 wspólnej korzyści – общей пользы
 dobra wspólnego – добра, блага общего
 wszyscy muszą – все должны, обязаны
 kolego – обращение к товарищу

(значительный падеж от: kolega)

Lekcja 10

Gdzie pracujesz?

- Czy ma pani pracę?
- Tak, mam.
- Gdzie pani pracuje?
- Pracuję w szkole.
Jestem nauczycielką.
- A pan? Gdzie pan pracuje?
- Pracuję w prywatnej firmie.
- Kim pan jest z zawodu?
- Jestem elektronikiem.

praca – работа
pracować (1) – работать
firma prywatna – частная фирма

- praca ⇔
- mam pracę
 - nie mam pracy
- na szczęście – к счастью
niestety – увы, к сожалению

- Czy ma pan pracę?
- Tak, na szczęście mam.
- A ja niestety nie mam pracy.
Jestem bezrobotna.
- A pani mąż?
- Też nie ma pracy, też jest bezrobotny.

Ćwiczenie 1

Вставьте окончания.

Proszę wstawić końcówki.

a)

- Czy pana żona ma prac.....?

- Nie, moja żona nie ma prac....., ona nigdzie nie pracuj.....

- A czy pan ma prac.....?

- Na szczęście mam. Pracuj..... w małej firmie.

b)

- Czy państwo pracuj.....?

- Tak, pracuj..... Ja pracuj..... w fabryce, a żona pracuj..... w szkole.

- A czy państwa dzieci pracuj.....?

- Nasze córki nie pracuj....., one uczą się. Tylko nasz syn pracuj.....

Ćwiczenie 2

Скажите и напишите это по-польски:
 Proszę powiedzieć i napisać to po polsku:

- У тебя есть работа?

- Да, есть.

- Где работаешь?

- Работаю на частном предприятии. А вы работаете?

- У меня нет работы. Я безработная.

MIEJSCE PRACY

apteka

biuro – бюро, офис

budowa – стройка

fabryka

firma

hotel – гостиница

instytut

instytucja – учреждение
 – организация

piekarnia

poczta

pole

przedsiębiorstwo – предприятие

restauracja – ресторан

sąd – суд

sklep – магазин

spółka – с.п.

szpital – больница

uczelnia – вуз

warsztat – мастерская

zakład – предприятие

MIEJSCE PRACY → GDZIE PRACUJESZ?

in
oma

firma	w firmie
szkoła	w szkole
apteka	w aptece
spółka	w spółce
poczta	na poczcie
budowa	na budowie
piekarnia	w piekarni
instytucja	w instytucji
restauracja	w restauracji

фабрика → на фабрике
fabryka → w fabryce

ien
on

sklep	w sklepie
zakład	w zakładzie
instytut	w instytucie
warsztat	w warsztacie
sąd	w sądzie
hotel	w hotelu
szpital	w szpitalu

вуз → в вузе
uczelnia → na uczelni

to
ono

pole	w polu
	na polu
biuro	w biurze

дом → дома
dom → w domu

предприятие → на предприятии
przedsiębiorstwo → w przedsiębiorstwie

Słowo **biuro**, niezależnie od rodzaju, w języku polskim jest niezmienne, np.:

Иду в **биуро** – Idę do **biura**.

Работаю в **биуро** – Pracuję w **biurze**.

Он работает в разных **биуро** – On pracuje w różnych **biurach**.

państwowy – государственный
 prywatny – частный
 przemysłowy – промышленный
 produkcyjny – производственный
 handlowy – торговый,
 коммерческий
 budowlany – строительный
 rolniczy – сельскохозяйственный
 usługowy – относящийся к услугам
 nowoczesny – современный

W Polsce jest dużo różnych firm, zakładów oraz przedsiębiorstw. Są przedsiębiorstwa, firmy i zakłady państwowe i prywatne, przemysłowe, produkcyjne, handlowe, budowlane, rolnicze oraz usługowe, polskie, a także zagraniczne, duże i małe, stare i nowoczesne. Niektóre przedsiębiorstwa państwowe prywatyzują się.

- Gdzie pani pracuje?
- Pracuję w sklepie. A pani?
- Pracuję na poczcie.
- A gdzie pracuje pani mąż?
- Mój mąż pracuje w dużym przedsiębiorstwie zagranicznym.
- Państwowym?
- Nie, prywatnym. A pani mąż?
- W małej spółce handlowej.

Ćwiczenie 3

Какие возможны здесь сочетания?
Jakie są możliwe tutaj połączenia?

firma	prywatny
zakład	państwowa
szkoła	produkcyjne
sklep	przemysłowe
przedsiębiorstwo	handlowa
instytucja	rolnicza
uczelnia	nowoczesny
warsztat	budowlane
spółka	prywatna
szpital	państwowy
biuro	handlowe

podказка – odpowiedź

on	→	jaki?	→	-y
np.:	hotel	prywatny		
ona	→	jaka?	→	-a
np.:	szkoła	prywatna		
ono	→	jakie?	→	-e
np.:	pole	prywatne		

Ćwiczenie 4

wzór:

firma państwowa → gdzie? → *w firmie państwowej*firma prywatna → gdzie? → *w firmie*firma handlowa → gdzie? → *w*

firma budowlana → gdzie? →

wzór:

zakład państwowy → gdzie? → *w zakładzie państwowym*zakład prywatny → gdzie? → *w zakładzie*

zakład produkcyjny → gdzie? →

prywatny zakład produkcyjny → gdzie? → *w prywatnym zakładzie produkcyjnym*

prywatny zakład usługowy → gdzie? → *w prywatnym zakładzie usługowym*

wzór:

przedsiębiorstwo państwowe → gdzie? → *w przedsiębiorstwie państwowym*

przedsiębiorstwo prywatne → gdzie? → *w przedsiębiorstwie*

duże nowoczesne przedsiębiorstwo państwowe → gdzie? → *w dużej*

polskie przedsiębiorstwo produkcyjne → gdzie? → *tu*

zagraniczne przedsiębiorstwo handlowe → gdzie? → *w*

polsko-zagraniczne przedsiębiorstwo budowlane → gdzie? → *w*

Ćwiczenie 5

Составьте предложения из данных слов.

Proszę ułożyć zdania ze słów.

przykład:

mój, siostra, pracować, duży, nowoczesny, firma →

Moja siostra pracuje w dużej nowoczesnej firmie.

1. ja, pracować, prywatny, zakład, produkcyjny →

2. ona, pracować, szkoła, średni →

3. mąż, pani Maliszewska, pracować, instytucja, państwowy →

4. one, pracować, stary, fabryka →

5. my, pracować, duży, sklep, prywatny →

6. mój, koleżanka, pracować, apteka, prywatny, a, mój, kolega, pracować, szpital, państwowy →

7. dzieci, mój, siostra, pracować, polski, przedsiębiorstwo, budowlany →

8. mój, matka, pracować, dom, a, mój, siostry, pracować, restauracja →

- Dzień dobry.
- Witam! Co słyszać?
- Wszystko w porządku.
- Pracujesz?
- Pracuję.
- Ciągłe w tej samej instytucji?
- Tak, w ministerstwie.

naukowy – научный
 należeć (2) do – принадлежать к
 być członkiem – быть членом
 jakiś – какой-то

witać (3) – приветствовать
 Co słyszać? – Как дела?
 wszystko w porządku – всё в порядке

ciągle – всё время, постоянно
 w tej samej – в той же

- W jakiej instytucji pani pracuje?
- W bibliotece naukowej.
- Czy należy pani do jakiejś organizacji?
- Tak, jestem członkiem Polskiego Klubu Ekologicznego.

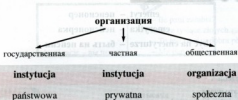
instytucja – учреждение (организация), где за работу получаешь зарплату

organizacja – организация (общественная), где работаешь на общественных началах

UWAGA!

Если спрашиваем об организации, (т.е. учреждении), где работаешь, употребляем слово **instytucja**, а не **organizacja**.

- В какой организации работаешь?
- W jakiej **instytucji** pracujesz?

Ćwiczenie 6

Что относится к понятию **instytucja**, а что **organizacja**?
 Co jest **instytucją**, а co **organizacją**?

- policeja
- Ministerstwo Spraw Zagranicznych – **instytucja**
- Politechnika Warszawska – **instytucja**
- partia polityczna – **instytucja**
- polskie stowarzyszenie kulturalne – **organizacja**
- Teatr Narodowy w Warszawie – **instytucja**
- ambasada – **instytucja**
- Związek Polaków w Kazachstanie – **organizacja**
- pogotowie ratunkowe – **organizacja**
- Polski Związek Emerytów – **organizacja**

INSTYTUCJA

ORGANIZACJA

Lektura 10

- Czy pan pracuje?
- Nie jestem emerytem.
- A pana żona?
- Też jest na emeryturze.

emeryt – пенсионер
na emeryturze – на пенсии

emerytka – пенсионерка

gospodyni – хозяйка

- Czy pani pracuje zawodowo?
- Nie, jestem emerytką, ale pracuję w domu, jak każda kobieta, jak każda gospodyni.

emeryt – пенсионер
emerytka – пенсионерка
być na emeryturze – быть на пенсии

Ćwiczenie 7

Скажите это иначе:

Proszę powiedzieć to inaczej:

1. Moja babcia jest na emeryturze. →

2. Mój dziadek jest na emeryturze. →

3. Moi dziadkowie są emerytami. →

- Czy pani lubi swoją pracę?
- Nie, nie lubię swojej pracy.
- Dlaczego?
- Ponieważ mam niską pensję.

dlatego – потому
ponieważ – потому

Ojej!

pensja – зарплата
пенсия – emerytura

- Jaka pan ma pensję?
- Bardzo dobrą.
- Ile pan zarabia?
- Dużo zarabiam.
- Jestem przedsiębiorcą.

zarabiać (3) – зарабатывать
dużo – много

ma pan/pani rację – вы правы

- Ile pani zarabia?
- Dwa tysiące złotych.
- To jest bardzo dobra pensja.
- Ma pan rację.

одна тысяча	- jeden	tysiąc
две тысячи	- dwa	tysiące
три тысячи	- trzy	tysiące
четыре тысячи	- cztery	tysiące
пять тысяч	- pięć	tysięcy
сто тысяч	- sto	tysięcy

эта тысяча (она)
ten tysiąc (on)

- Czy dużo pan zarabia miesięcznie?
- Bardzo mało. Jestem emerytem.
- Jaka jest pana emerytura?
- Otrzymuję trzysta czterdzieści złotych miesięcznie.
- Mam bardzo mało pieniędzy.

miesięcznie – ежемесячно, в месяц

отрzymywać (1) – получать

считаем - liczymy

100 – sto	500 – pięćset
200 – dwieście	600 – sześćset
300 – trzysta	700 – siedemset
400 – czterysta	800 – osiemset
	900 – dziewięćset

- Jaka jest obecnie średnia pensja w Polsce?
- Teraz średnia płaca wynosi osiemset złotych.
- A jaka jest obecnie średnia emerytura?
- Czterysta złotych.
- Jaki jest teraz średni kurs dolara w Polsce?
- Dwa złote siedemdziesiąt groszy.

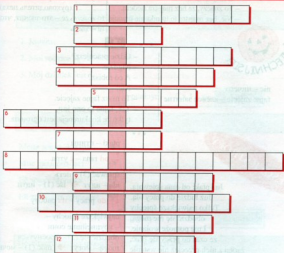
- obecnie – в настоящее время
- teraz – сейчас, теперь
- płaca = pensja
- wynosi – составляет
- wynosić (2) – составлять

To są dane z 1996 roku.
Это данные за 1996 год.

Krzyżówka

1. зарплата	1								
2. организация	2								
3. пенсия	3								
4. к сожалению	4								
5. и	5								
6. работают	6								
7. профессия	7								
8. без	8								
9. сколько	9								

ZAGADKI Z KRZYŻÓWKĄ

Kto to jest? *lub* Co to jest?

1. Człowiek, który nie ma pracy.
2. Gdy ją masz, otrzymujesz pensję.
3. Miejsce pracy, za którą otrzymujesz pensję.
4. „Pensja” emerytki lub emeryta.
5. Pracuje na budowie.
6. Gdy ich nie masz, nie możesz nic kupić.
7. Człowiek, który pracuje na polu.
8. Tam pracuje dużo robotników.
9. Prowadzi samochód.
10. W niej pracujesz społecznie, to znaczy nie otrzymujesz pensji.
11. Pracowniczka, która w przedsiębiorstwie liczy pieniądze.
12. Główny człowiek w przedsiębiorstwie.

Решение кроссворда в переводе
 на русский: за пятью

- Ile osób pracuje na tej budowie?
- Z majstrom osiem.
- To znaczy, że bez majstra siedem.
- Nie, bez majstra to tu nikt nie pracuje.

ile osób – сколько человек
 majster – мастер
 (руководитель цеха)
 to znaczy, że – это значит, что
 tu – здесь

nic – ничего
 fajne zajęcie – казёное занятие

- Gdzie pracujesz?
- Nigdzie.
- A co robisz?
- Nic.
- To masz fajne zajęcie.
- Tak, fajne to ono jest, tylko że konkurencja jest ogromna.

WESOLE STROFY

Już ptaki od rana śpiewają.
 Już ludzie do pracy idą.
 Tylko największe śpiochy
 obudzić się nie mogą.
 I nie pomoże wołanie,
 że czas do pracy się brać,
 żaden z nich przecież nie wstanie
 bo oni jeszcze chcą spać.

(Krystyna Stanek)

chrząszcza – жуk
 panie chrząszcza – обращение
 к жуку на „pan”

po co – зачем
 brzęczeć (2) – жужжать
 w gąszczu – в чаще
 każda praca się oplaca –
 – (поговорка) → от каждого
 труда получаем выгоду

ptaki – птицы

! od rana – с утра

śpiewać (3) – петь
 idą – идут → iść (1) – идти

! do pracy – на работу

największe śpiochy –
 – крупнейшие соня
 obudzić się (2) – проснуться
 mogą – могут → móc (1) – мочь
 wołanie – призыв

! czas do pracy się brać –
 ! пора за работу приниматься
 żaden z nich – никто из них
 przecież – ведь
 bo – потому, что
 chciał (1) – хотеть

„Panie chrząszcza,

Po co pan tak brzęczy w gąszczu?”

„Jak to – po co? To jest praca,
 Każda praca się oplaca.”

(Jan Brzechwa)

Lekcja 11

Do jakiej szkoły chodzisz?

- Co robisz? Pracujesz, czy uczysz się?
- Uczę się. Jestem uczniem.
- A ty?
- Ja studiuje. Jestem studentem.
- Co robi twoja siostra, też studiuje?
- Nie, Ania jeszcze uczy się, jest uczennicą.

- robić (2) – делать
- pracować (1) – работать
- uczyć się (2) – учиться
- studować (1) – учиться в вузе

ХОДИТЬ В...
chodzić do...

ходить – chodzić

в школу – do szkoły

в класс – do klasy

во второй класс – do drugiej klasy

в четвёртый класс – do czwartej klasy

на работу – do pracy

Aniu – звательный падеж; обращение к девушке по имени Ania
chodzić (2) – ходить

- Aniu, chodzisz do szkoły?

- Tak, jestem uczennicą.

- Do której klasy chodzisz?

- Do drugiej klasy liceum ogólnokształcącego.

A ty, Jacku, do której klasy chodzisz?

- Do czwartej.

- Też liceum?

- Nie, technikum.

- Jakiego?

- Ekonomicznego.

- Chcesz być ekonomistą?

- Chcę być przedsiębiorcą, biznesmenem...

- ... i mieć dużo pieniędzy.

- Masz rację, Aniu.

chcieć (1) – хотеть

dużo pieniędzy – много денег

masz rację – ты права, ты прав

JAKA SZKOŁA?

- szkoła podstawowa – начальная школа
- szkoła średnia – средняя школа
- liceum ogólnokształcące – общеобразовательный лицей
- technikum (**jakie?**): – техникум (**какой?**):
 - budowlane – строительный
 - ekonomiczne – экономический
 - gastromoniczne – пищевой
 - hotelarskie – по обслуживанию гостиниц
 - mechaniczne – механический
 - samochodowe – автомобильный
- szkoła zawodowa – профучилище (после начальной школы)
- szkoła pomaturalna – училище (после средней школы)

какой техникум? (он)
jakie technikum? (ono)

какой лицей? (он)
jakie liceum? (ono)

какой класс? (он)
 która klasa? (ona)

- первый класс – pierwsz**a** klas**a**
- второй класс – drug**a** klas**a**
- третий класс – trzeci**a** klas**a**
- четвёртый класс – czwart**a** klas**a**
- пятый класс – piąt**a** klas**a**
- шестой класс – szóst**a** klas**a**
- седьмой класс – siódm**a** klas**a**
- восьмой класс – ósm**a** klas**a**
- девятый класс – dziewięć**a** klas**a**
- десятый класс – dziesią**a** klas**a**

Ćwiczenie 1

Как Marek напишет сам о себе эти предложения?

Jak Marek napisze sam o sobie te zdania?

- (ja) Marek chodzi do szkoły.
..... Uczy się w szkole średniej.
..... Jest uczniem trzeciej klasy
..... technikum hotelarskiego.

Ćwiczenie 2

Скажите и напишите эти предложения по-польски:

Proszę powiedzieć i napisać te zdania po polsku:

Она не работает.

Она ходит в школу.

Она ещё учится.

Она ученица четвёртого класса общеобразовательного лицея.

Ćwiczenie 3

Отвечьте на вопросы:

Proszę odpowiedzieć na pytania:

1. Twój kolega pracuje, czy uczy się?

2. Do jakiej szkoły chodzi twój kolega?

3. Do której klasy chodzi?

4. Jakim jest uczniem? Dobrym? Złym?

- Basia, co robisz?
- Uczę się, mamo.
- Czego się uczysz?
- Uczę się polskiej piosenki „Płynię Wisła, płynię”.

Basia – звательный падеж;
обращение к девушке
по имени Basia

учить ЧТО
uczyć się czego

учить польский язык
 родной язык
 польскую литературу
 историю Польши
 географию
 физику
 химию
 биологию
 польские песни
 польские стихотворения

uczyć się języka polskiego
 języka ojczystego
 literatury polskiej
 historii Polski
 geografii
 fizyki
 chemii
 biologii
 piosenek polskich
 wierszy polskich
 (стихотворение – wiersz)

Ćwiczenie 4

Слова из скобок употребите в нужной форме.
Słowa z nawiasów proszę użyć we właściwej formie.

1. Uczę się (język polski)
moi rodzice też uczą się (ten język)
2. Moje koleżanki i koledzy uczą się (piosenki i wiersze polskie)
.....
3. Cała moja rodzina uczy się (historia Polski i literatura polska)
.....
4. Uczymy się (język ojczysty)

- Irenko, co robisz?
- Odrabiam lekcje, tato.
- Dużo masz lekcji?
- Z matematyki mało,
z polskiego dużo.
- A z innych przedmiotów?
- Nie nie jest zadane.
- A co jest zadane z polskiego?
- Wiersz Juliana Tuwima „Nauka”.

odrabiać (3) lekcje – готовить уроки
wiersz – стихотворение

lekcje – уроки
лекции – wykłady

po polskomu – z polskiego
po matematike – z matematyki
po drugim przedmetam – z innych przedmiotów
po jakomu przedmetu? – z jakiego przedmiotu?
po jakim przedmetam? – z jakich przedmiotów?

- Z jakich przedmiotów
zdajesz maturę?
- Z polskiego,
z matematyki, z historii,
z języka obcego.
- Z jakiego?
- Z angielskiego.

•••
zdawać (1) – сдавать
matura – экзамены на аттестат зрелости

сдавать экзамен по (чему?)
zdawać egzamin z (czego?)
z jakich przedmiotów?
z jakiego przedmiotu?
z polskiego
z języka obcego

Ćwiczenie 5

Каких слов не хватает в этих предложениях?
Jakich słów brakuje w tych zdaniach?

1. Oni do szkoły pomaturalnej.
2. One polskiego i historii Polski.
3. On uczniem klasy trzeciej.
4. Basia lekcje z matematyki i języka polskiego.
5. Z jakich przedmiotów polska młodzież maturę?

Ćwiczenie 6

Закончите предложения:
Proszę zakończyć zdania:

1. Jestem uczniem/uczennicą
2. Chodzę
3. Uczę się
4. Odrabiam
5. Zdaję maturę

Ćwiczenie 7

Из рамок вычеркните ненужные слова.
Z ramek proszę skreślić niepotrzebne słowa.

1. Do jakiej której chodzisz szkoły i do jakiej której klasy?
2. Jesteś uczniem jakiej której klasy i jakiej której szkoły?
3. W jakiej której szkole i w jakiej której klasie uczy się Ela?

Pani nauczycielka na lekcji biologii mówi, że nie można całować zwierząt.
 - A moja ciocia lubiła całować swojego pieska - mówi Jaś.
 - I co się stało? - pyta pani.
 - ...już nie żyje.
 - Ciocia?
 - Nie, jej piesek.

nie można - нельзя
 całować (1) - целовать
 zwierzęta - животные
 piesek - собачка
 co się stało? - что случилось?
 już nie żyje - уже нет в живых

po zakończeniu - после окончания
 rok szkolny - учебный год
 wracać (3) - возвращаться
 do domu - домой
 masz szczęście - тебе везет
 dlaczego - почему
 w przyszłym - в будущем
 nie musisz - тебе не надо
 podręcznik - учебник
 zostałem - я остался

Po zakończeniu roku szkolnego Jaś wraca do domu ze szkoły.
 - Tato, ty to masz szczęście!
 - Dlaczego?
 - W przyszłym roku szkolnym nie musisz kupować mi podręczników.
 - Dlaczego?
 - Zostałem na drugi rok w tej samej klasie.

- Mamu, oblałem maturę.
 Proszę cię, idź do ojca i przygotuj go.
 - Po dwóch minutach matka wraca z pokoju ojca.
 - Ojciec jest już przygotowany, teraz przygotuj się ty.

oblałem maturę - я провалился на экзаменах
 na аттестат зрелости
 idź do - иди к
 przygotuj - подготовь
 po dwóch minutach - спустя две минуты
 wracać (3) - возвращаться
 z pokoju - из комнаты
 przygotowany - подготовлен /ный/

ZAGADKI Z KRZYŻÓWKĄ

Jaki przedmiot w szkole
Jaś lubi najbardziej?

przedmiot – предмет {
в школе
вещь
najbardziej – больше всего

1							
---	--	--	--	--	--	--	--

1. много

2							
---	--	--	--	--	--	--	--

2. сдавать

3							
---	--	--	--	--	--	--	--

3. стихотворение

4									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. родной (язык)

5										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. учитель

6							
---	--	--	--	--	--	--	--

6. экзамен

7						
---	--	--	--	--	--	--

7. класс

Jaki przedmiot w szkole Jaś lubi najbardziej?

odpowiedź:

--	--	--	--	--	--	--	--

Chwila

refleksji Pana Juliana Tuwima

Nauka

Nauczyli mnie mnóstwa mądrości,
Logarytmów, wzorów i formulek,
Z kwadracików, trójkątów i kółek
Nauczali mnie nieskończoności.

Учёба

(филологический перевод)

Научили меня множеству мудростей,
Логарифмам, формулам и правилам,
По квадратикам, треугольникам и колёскам
Учили меня бесконечности.

Rozprawiali o „cudach przyrody”,
Oglądałem różne tajemnice:
W jednym szkieleku „życie w kropli wody”,
W innym zaś – „kanały na Księżycu”.

Mam tej wiedzy zapas nieskończony;
ZPR i H_2SO_4 .

Jabłka, lampy, Crookes'y i Newtony,
Azot, wodór, zmiany atmosfery.

Wiem o kuli, napęchanej lodem,
O bursztynie, gdy się go pociera...
Wiem, że ciało, pogrążone w wodę
Traci tyle, ile... et cetera.

Ach, wiem jeszcze, że na drugiej półkuli
Słońce świeci, gdy u nas jest ciemno!
Różne rzeczy do głowy mi wkuli,
Tumanili nauką daremną.

I nic nie wiem, i nic nie rozumiem,
I wciąż wierzę biednymi zmysłami,
Że ci ludzie na drugiej półkuli
Muszą chodzić do góry nogami.

I do dziś mam taką szkolną trwogę:
Bóg mnie wyrwie – a stanę bez słów!
– Panie Boże! Odpowiadać nie mogę,
Ja... wymawiam się, mnie boli głowa...

Trudna lekcja. Nie mogłem od razu.
Lecz nauczę się... po pewnym czasie...
Proszę! Zostaw mnie na drugie życie,
Jak na drugi rok w tej samej klasie.

(Julian Tuwim)

Рассуждали о „чудесах природы”,
Я разглядывал разные тайны:
В одном стеклышке „жизнь в капле воды”,
Зато в другом – „каналы на Луне”.

У меня этих знаний запас бесконечный;
ZPR и H_2SO_4 .

Яблоки, лампы, Круксы и Ньютоны,
Азот, водород, изменения атмосферы.

Знаю о шаре, наполненном льдом,
О янтаре, если его потирать...
Знаю, что тело погружённое в воду
Теряет столько, сколько... et cetera.

Ей, знаю ещё, что на другом полушарии
Солнце светит, когда у нас темно!
Разные вещи в голову мне вдалбливали,
Дурманили наукой излишней.

И ничего не знаю, и ничего не понимаю,
И всё верю бедными чувствами,
Что эти люди на втором полушарии
Обязательно ходят вверх ногами.

И по сей день у меня такая школьная тревога:
Бог меня выловит – я встану без слова!
– Пані Боже! Відповідати не можу,
Я... оправдываюсь, у меня болит голова...

Трудный урок. Я не смог так сразу.
Но выучу ...через некоторое время...
Прошу! Оставь меня на вторую жизнь,
Как на второй год в том же классе.

Lekcja 12

Na jakiej uczelni studiujesz?

- Czym się zajmujesz?
- Studiuję. Jestem studentką.
- Na jakiej uczelni studiujesz?
- Na Uniwersytecie Warszawskim.
- Co studiujesz?
- Prawo.
- A co robi twój chłopak?
- Andrzej też studiuje.
- Na jakiej uczelni?
- Na Politechnice Warszawskiej.
- Na jakim wydziale?
- Na Elektronice.

zajmować się (1)* – заниматься

studiować – учиться в вузе

uczelnia – вуз

chłopak – парень

też – тоже

wydział – факультет, отделение

учИТЬСЯ

- в ШКОЛЕ – uczyć się (2)
- в ВУЗЕ – studiować (1)

* спряжение (окончания глаголов) смотри: III страница обложки „ТАБЛИЦЕ ГРАМАТИЧНЕ”, рубрика с номером, указанным при данном глаголе (1), (2), (3) или (4).

* конъюгация падеж: конiec książki III страна обложки „ТАБЛИЦЕ ГРАМАТИЧНЕ”, рубрика с номером при данном глаголу (1), (2), (3) или (4).

учиться в каком вузе?
studiować na jakiej uczelni?

- na uniwersytecie
- na politechnice
- na akademii medycznej
- na uczelni ekonomicznej
- na akademii rolniczej
- na uczelni artystycznej
- в политехническом институте
- в медицинском институте
- в экономическом институте
- в сельскохозяйственном институте
- в художественном вузе

Ćwiczenie 1

Соедините по смыслу, отвечая на вопрос:

Proszę połączyć, odpowiadając na pytanie:

Gdzie można uczyć się,
a gdzie można studiować?

uczyć się

studiować

w technikum

w szkole

na uniwersytecie

w liceum

na akademii medycznej

w szkole podstawowej

na politechnice

na akademii rolniczej

na uczelni ekonomicznej

- Gdzie uczy się państwa córka?
- Nasza córka uczy się w technikum.

Lekcja 12

- Na jakiej uczelni pani studiuje?
- Studiuje na akademii rolniczej.

- W jakiej szkole uczy się twój kolega Wojtek?
- Wojtek uczy się w technikum ekonomicznym.

- Na jakiej uczelni studiują pana córki?
- One studiują na politechnice.

Ćwiczenie 2

Составьте предложения из данных слов, употребляя предлог **на** или **в**.
Proszę ułożyć zdania ze słów, używając przyimka **na** lub **w**.

1. jej koleżanki, studiować, uczelnia

2. ja, studiować, uniwersytet, a, moja koleżanka, uczyć się, szkoła średnia

3. jaka uczelnia, ty, studiować?

4. ty, uczyć się, technikum, czy, liceum ogólnokształcące?

5. my, studiować, uczelnia ekonomiczna, a, one, studiować, akademie medyczna

учить что

учиться чему

изучать что

- uczyć się czego ...

- studiować co ...

- Czego uczysz się?

- Uczę się języka polskiego

- Co studiujesz?

- Studiuje polonistykę.

UWAŻA!

учиться в вузе, на факультете/отделении
 studiować na uczelni, na wydziale

- Na jakiej uczelni pani studiuje?
- Studiuję na Uniwersytecie Warszawskim.
- Na jakim wydziale?
- Na Wydziale Prawa i Administracji.

- Co państwo studiują?
- Studiujemy medycynę.
- Na jakiej uczelni?
- Na Akademii Medycznej w Białymstoku.
- Na jakim wydziale?
- Na Wydziale Farmaceutycznym.

Ćwiczenie 3

Поставьте вопросы к ответам (возможны варианты):

Proszę zadać pytania do odpowiedzi:

1. (вопрос к ситуации) ?

Nasza córka uczy się w liceum.

2. (вопрос к ситуации) ?

Moja siostra studiuje w Polsce.

3. (вопрос к ситуации) ?

Studiuję na uniwersytecie.

4. ?

Oni studiują pedagogikę.

5. ?

On studiuje na Politechnice Warszawskiej na Wydziale Architektury.

6. ?

Ona studiuje stomatologię na Akademii Medycznej w Lublinie.